Göteborgs Stad

**Handling 2026 nr 190**

# Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer

Till Göteborgs kommunfullmäktige

## Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 3 september 2026 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer och rapporten Rätten att vara sig själv utan rädsla. Om hat, hot och hbtqi i Göteborg antecknas.

---

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Marie Brynolfsson (V) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på övriga yrkanden.

Hampus Magnusson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkandena från M, D, L och KD den 25 september 2026 samt SD den 28 september 2026.

Kommunstyrelsen beslutade först att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade härefter utan omröstning att avslå tilläggsyrkandet från M, D, L och KD.

Kommunstyrelsen beslutade därefter utan omröstning att avslå tilläggsyrkandet från SD.

Representanterna från V, S och MP antecknade som yttrande en skrivelse från den 12 oktober 2026.

Göteborg den 14 oktober 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

**Yttrande** (Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet)

2026-10-12 **Nr 14**

# Yttrande angående – Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer

## Yttrandet

Som en del i arbetet med att stärka arbetet mot hat och hot för att säkra hbtqi-personers rättigheter och livsvillkor har stadsledningskontoret tagit fram rapporten ”Rätten att vara sig själv utan rädsla - Om hat, hot och hbtqi i Göteborg”. Rapporten utgör ett viktigt kunskapsunderlag inför det fortsatta arbetet. I rapporten lyfts att internationella studier visar att utsattheten för trakasserier, hat och våld har ökat under de senaste åren och tyvärr bekräftar rapporten att den tendensen märks även i Göteborg. Situationen för hbtqi-personer har försämrats de senaste åren och många utsätts för olika former av trakasserier, och hat, både i sin vardag i Göteborg och på digitala plattformar. Även fysiska attacker och grovt våld förekommer. Personer som lever med flera samtidiga utsattheter beskrivs som särskilt drabbade vilket gör det angeläget att ha ett intersektionellt perspektiv. Göteborgs stad ska göra allt som står i kommunens makt för att vända denna utveckling. Göteborgs Stad behöver också ta tydlig och synlig ställning i frågor som rör mänskliga rättigheter även då det väcker negativa reaktioner.

Den nyligen beslutade planen för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 samt Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service lägger grunden för det fortsatta arbetet. I planen för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor läggs ett stort ansvar på skolledare att förstärka sina kunskaper om olika diskrimineringsgrunder och minoritetsgrupper i syfte att utveckla demokrati- och värdegrundsarbetet inom respektive verksamhet. Även andra insatser ska göras under den tid som planen är giltig, därefter kan ny behovet av nya eller andra arbetssätt bedömas.

**Tilläggsyrkande**
2026-09-21
**Reviderad**
2026-09-28

**Ärende nr:** SLK-2025-00795

# **Tilläggsyrkande angående –** Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer.

## Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur Göteborgs Stad kan följa upp och mäta utvecklingen av hbtqi-relaterat hat, hot och otrygghet inom ramen för stadens ordinarie trygghets- och brottsförebyggande arbete.

2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att redovisa vilka lokala kunskapsluckor som kvarstår när det gäller hbtqi-fientliga attityder, uttryck och sammanhang i Göteborg, särskilt när det gäller kunskap om attityder bland SFI-deltagare, samt lämna förslag på hur dessa kunskapsluckor kan minska.

### Yrkandet

Göteborgs Stad har genom det aktuella uppdraget tagit fram ett viktigt kunskapsunderlag om hat och hot mot hbtqi-personer. Rapporten visar dock att det finns betydande kunskapsluckor, framför allt när det gäller lokala kvantitativa data och olika former av utsatthet. SLK konstaterar att stadens kompetens behöver stärkas och att de kompetenshöjande insatserna behöver breddas och fördjupas.

En aktuell nationell undersökning visar nyligen att 48 procent av de SFI-deltagare som besvarade frågan uppgav att homosexualitet aldrig är acceptabelt. Resultatet bör tolkas med försiktighet eftersom deltagandet i undersökningen var lågt och det därför inte kan sägas representera samtliga SFI-elever. Det visar ändå på behovet av att bättre förstå vilka attityder och värderingar som finns och hur de förändras över tid.

Rapporten visar att utsattheten inte är begränsad till en viss miljö. Skolan lyfts fram som en central arena för utsatthet bland unga hbtqi-personer, samtidigt som digitala miljöer beskrivs som en viktig arena för hbtqi-fientliga budskap, trakasserier och hat. Rapporten beskriver flera möjliga bakomliggande faktorer och konstaterar att utsattheten kan ha flera orsaker och att olika former av intolerans kan samverka. Det är nu viktigt att staden inte enbart konstaterar att problemet finns, utan också förbättrar kunskapen om dess uttryck, orsaker och sammanhang.

Arbetet framåt måste kunna följas upp, om Göteborgs Stad ska kunna bedöma utvecklingen över tid krävs tydligare former för uppföljning och mätning av hbtqi-relaterat hat, hot och otrygghet inom ramen för stadens ordinarie trygghets- och brottsförebyggande arbete. SLK anger att det fortsatta arbetet bör kopplas till bland annat den lagstadgade lägesbilden över brottsligheten och stadens Trygg i-arbete.

Vårt tilläggsyrkande syftar till att komplettera det arbete som redan påbörjats genom att tydliggöra hur utvecklingen ska kunna följas över tid och hur kvarstående lokala kunskapsluckor kan identifieras och minska.

**Tilläggsyrkande** M, D, L, KD

2026-09-25 **Nr** 5

# Tilläggsyrkande – Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer

## Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer och rapporten Rätten att vara sig själv utan rädsla. Om hat, hot och hbtqi i Göteborg antecknas.
2. Utbildningsnämnden och Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett systematiskt och återkommande mätinstrument för att kartlägga och följa värderingar och attityder bland elever inom grundskolan och gymnasieskolan kopplade till jämställdhet, hbtqi-personers rättigheter samt synen på etniska och religiösa minoriteter.
   - Mätinstrumentet ska möjliggöra uppföljning på såväl skolnivå som stadsövergripande nivå och utformas så att utvecklingen över tid kan följas och analyseras.
   - Resultaten ska kunna användas för att identifiera var behovet av värdegrundsstärkande insatser är särskilt stort samt för att utvärdera effekten av genomförda insatser.

## Yrkandet

Grund- och Gymnasieskolans demokrati- och värdegrundsuppdrag är lika centralt som kunskapsuppdraget. I läroplanen för grund- och gymnasieskolan framgår tydligt att utbildningen ska vila på demokratins grund och att skolan ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och alla människors lika värde. Grund- och Gymnasieskolan har också ett särskilt ansvar att förbereda eleverna för ett aktivt deltagande i samhällslivet och att stärka deras förmåga att göra självständiga och demokratiskt grundade ställningstaganden.

Trots detta saknas i dag tillräckliga verktyg för att systematiskt följa hur värderingar och attityder faktiskt ser ut på enskilda skolor och hur dessa förändras över tid. Arbetet riskerar därför att stanna vid att konstatera att olika insatser genomförts, utan att effekten av dem följs upp och analyseras.

Bakgrunden till detta yrkande är bland annat den uppmärksammade studie från Forum för levande historia och SCB som visar att intoleranta attityder bland unga har ökat på flera områden, särskilt gentemot hbtqi-personer och judar. I den offentliga debatten har det också lyfts fram att utvecklingen skiljer sig åt mellan olika grupper och områden, samt att

dagens insatser riskerar att bli ineffektiva om man inte vet var problemen är störst och hur utvecklingen ser ut över tid.

I dag följer grund- och gymnasieskolan kontinuerligt upp måluppfyllelse inom kunskapsområdet genom exempelvis betygsresultat, examensgrad och olika kvalitetsindikatorer. På motsvarande sätt behöver staden utveckla verktyg för att följa upp skolans värdegrundsuppdrag. Utan systematisk uppföljning blir det svårt att veta om utvecklingen går åt rätt håll, om insatser fungerar eller om intoleranta attityder ökar.

Värderingar ska naturligtvis inte följas på individnivå och inte heller på klassnivå, men det är relevant för huvudmannen att på aggregerad nivå kunna följa hur elevernas attityder och värderingar utvecklas på olika skolor över tid, då dessa frågor utgör en central del av skolans demokratiuppdrag.

Ett sådant mätinstrument skulle ge Grundskole- och Utbildningsnämnden samt skolledningar bättre möjligheter att fatta kunskapsbaserade beslut, rikta resurser rätt och stärka det förebyggande arbetet mot antisemitism, homofobi, sexism och annan intolerans. Det skulle också skapa bättre förutsättningar att följa om värderingarna förbättras eller försämras över tid, både på den enskilda skolan och i staden som helhet.

Syftet är inte att stigmatisera skolor eller elevgrupper, utan att säkerställa att Göteborgs Stad tar sitt demokratiuppdrag på samma allvar som sitt kunskapsuppdrag och arbetar långsiktigt, systematiskt och evidensbaserat med frågor som rör tolerans, inkludering och respekt för mänskliga rättigheter.

Göteborgs Stad

**Tjänsteutlåtande**
Utfärdat 2026-09-03
Ärendenummer SLK-2025-00795

Handläggare
Anna-Carin Jansson Nallenius
Telefon: 031-368 06 27
E-post: anna-carin.jansson.nallenius@stadshuset.goteborg.se

# Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer

## Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Information om kommunstyrelsens uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer och rapporten Rätten att vara sig själv utan rädsla. Om hat, hot och hbtqi i Göteborg antecknas.

## Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-18 § 372 punkt 15 att ge kommunstyrelsen och nämnden för demokrati och medborgarservice i uppdrag att tillsammans stärka stadens arbete med att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. Uppdraget genomförs inom respektive nämnds grunduppdrag.

Uppdraget utgår från den kommunala rådigheten och genomförs som en del av stadens ordinarie trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Som delar i genomförandet har stadsledningskontoret tagit fram en rapport som bedöms kunna utgöra ett kunskapsunderlag för stadens fortsatta arbete och, i samverkan med West Pride, genomfört verksamhetsanpassade utbildningar. Båda insatserna syftar till att stärka stadens förmåga att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. En referensgrupp med representanter utsedda av Göteborgs Stads HBTQI-råd har fungerat som bollplank under uppdragets genomförande.

Rapporten ger en samlad översikt över hat, hot och hbtqi utifrån nationella och internationella rapporter och trender, relevant svensk lagstiftning, tillgänglig statistik och berättelser som samlats in från personer i hbtqi-communityt i Göteborg. Den belyser hur utsattheten har utvecklats över tid, vilka grupper som är särskilt utsatta och varifrån hatet och hoten kommer, med särskilt fokus på lokala förhållanden. Rapporten lyfter också hur ett hårdare samhällsklimat, ökad polarisering och hbtqi-fientliga strömningar bidrar till ökad utsatthet samt hur hat och hot kan få demokratihotande konsekvenser.

Stadsledningskontoret bedömer att det fortsatta arbetet behöver utvecklas och samordnas med närliggande uppdrag och insatser. Även andra minoritetsgrupper behöver integreras i arbetet, eftersom flera grupper utsätts för liknande former av hat och hot och eftersom utsattheten kan förstärkas för personer som tillhör flera minoriteter. Ett bredare och mer sammanhållet målgruppsperspektiv stärker därmed stadens förmåga att förebygga och

motverka utsatthet. Kompetenshöjande insatser behöver också breddas och inom vissa verksamheter fördjupas.

## Bedömning ur ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-18 § 372 i kompletteringsbudget maj 2025 att ge kommunstyrelsen och nämnden för demokrati och medborgarservice i uppdrag att tillsammans stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. För detta höjdes kommunstyrelsens och nämnden för demokrati och medborgarservices kommunbidragsram med 500 tkr för 2025 och 1 000 tkr framåt. Stadsledningskontoret har bland annat använt medlen till att finansiera utbildningsinsatser för medarbetare i Göteborgs Stad samt ett seminarium för allmänheten på stadsbiblioteket.

## Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

## Bedömning ur social dimension

Hat och hot mot hbtqi-personer får följder både för den enskilda individen och det öppna demokratiska samhället. Att utsättas - eller riskera att utsättas - för hat, hot och trakasserier skapar rädsla och tvingar hbtqi-personer till ständig beredskap. Att hela tiden behöva bedöma risker, anpassa sitt beteende och vara vaksam kan bidra till minoritetsstress och sämre hälsa, en upplevelse av otrygghet samt begränsa möjligheterna till ett demokratiskt deltagande i samhället.

Hbtqi-personers situation behöver förstås i relation till minoritetspositionen i samhället. I likhet med andra minoritetsgrupper är hbtqi-personer beroende av majoritetssamhällets acceptans, vilket gör gruppen särskilt sårbar för samhällsförändringar och hbtqi-fientliga strömningar. Rapporter och vittnesmål från civilsamhället runtom i världen och lokalt i Göteborg om ett hårdare och mera polariserat samhällsklimat, visar på att utsattheten för hbtqi-personer och andra minoritetsgrupper har ökat de senaste åren. Det finns dessutom tydliga signaler på att en tilltagande hbtqi-fientlighet tar sig demokratihotande uttryck. Fientligheten riktas både mot företrädare för hbtqi-communityt och mot offentligt anställda i deras yrkesutövning då de hanterar uppdrag med koppling till hbtqi.

I rapporten som bifogas tjänsteutlåtandet lyfter företrädare för hbtqi-communityt återkommande behovet av tydliga och synliga ställningstaganden från stadens sida i frågor som rör mänskliga rättigheter, likabehandling och utsattheten för hat och hot. Det kan handla om att stadens verksamheter flaggar med regnbågsflaggor även då de väcker reaktioner, att det självklart markeras mot homofoba och transfobiska kommentarer och att det finns kunskaper om hbtqi-personers utsatthet för hat och hot. Även om alla grupper inom hbtqi-communityt kan utsättas, framhålls transpersoner, icke-binära och män med feminina uttryck återkommande fram som särskilt sårbara. Detsamma gäller hbtqi-personer som bryter mot hedersnormer eller vars andra identiteter eller livsvillkor kan öka risken för att utsättas för hat. I rapporten nämns exempelvis erfarenheter från rasifierade och asylsökande hbtqi-personer, där homo- och transfobi och rasism samverkar. Flera företrädare anger även att yngre hbtqi-personer ofta är mer utsatta än äldre, inte minst i skolmiljöer.

## Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Rapporten Rätten att vara sig själv utan rädsla. Om hat, hot och hbtqi i Göteborg.

## Beskrivning av ärendet

### Uppdraget

Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-18 § 372 punkt 15 att ge kommunstyrelsen och nämnden för demokrati och medborgarservice i uppdrag att tillsammans stärka stadens arbete med att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. Stadsledningskontoret och förvaltningen för demokrati och medborgarservice har samarbetat kring uppdraget sedan start. Genomförandet av uppdraget är knutet till respektive nämnds grunduppdrag.

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice har i sitt uppdrag ansvar för insatser för och med civilsamhället, med fokus på att stärka förutsättningarna för delaktighet, organisering och stöd. Stadsledningskontoret har sedan uppdraget inleddes haft en referensgrupp med representanter utsedda av Göteborgs Stads HBTQI-råd. Under arbetets gång har stadsledningskontoret gjort löpande avstämningar med referensgruppen och inhämtat synpunkter på arbetets inriktning och genomförande.

Som en del i genomförandet har stadsledningskontoret tagit fram en rapport om hbtqi-personers utsatthet för hot och hat i Göteborg. Rapporten, som bifogas detta tjänsteutlåtande, bedöms kunna utgöra ett kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet. Stadsledningskontoret har även, i samverkan med West Pride, tagit fram verksamhetsanpassade utbildningar som genomförs under perioden december 2025 – december 2026.

### Bakgrund

Hot och hat mot hbtqi-personer är inget nytt fenomen men utsattheten för trakasserier, hat, hot och våld har ökat under de senaste åren. I likhet med andra minoritetsgrupper påverkas hbtqi-personers livsvillkor av majoritetssamhällets acceptans och inställning till gruppen. Ett hårdare samhällsklimat, en ökad polarisering och hbtqi-fientliga strömningar bidrar till att hbtqi-personer upplever en allt större utsatthet.

Hbtqi-personer i Göteborg har en historia av att leva i en stad präglad av starka normer kring maskulinitet och familjebildning. Under 1990-talet försämrades situationen när nazistiska grupper med hbtqi-fientliga budskap blev synliga i staden och flera uppmärksammade mord på homosexuella ägde rum. Göteborg fick på grund av dessa händelser epitetet ”bögknackarstad”. Sedan dess har staden gjort en betydande resa mot större öppenhet och bättre möjligheter till fria och öppna hbtqi-liv. I dag uttrycker dock representanter för hbtqi-communityt i Göteborg en oro för att de framsteg som gjorts ska gå förlorade och att utvecklingen ska gå bakåt. Hoten och hatet upplevs idag komma från flera olika håll och förstärks genom sociala mediers genomslagskraft.

### Begränsad kunskap om hat och hot mot hbtqi-personer i Göteborg

Även om de formella förutsättningarna att leva som hbtqi-person i Göteborg är desamma som i övriga Sverige finns lokala förhållanden som påverkar hbtqi-personers livsvillkor. Samtidigt är tillgången till kvantitativa data om hbtqi-personers situation i Göteborg begränsad. Som en del av uppdraget att stärka stadens arbete med att motverka hat och hot mot hbtqi-personer har stadsledningskontoret därför tagit fram ett kunskapsunderlag om hbtqi-personers utsatthet i Göteborg. Underlaget har sammanställts i en rapport som

biläggs tjänsteutlåtandet och ska bidra med kunskap i stadens fortsatta arbete. Syftet med rapporten är att ge en översikt över förekomsten av hat och hot mot hbtqi-personer, dels på nationell nivå men framför allt lokalt i Göteborgssamhället i den mån det är möjligt. Rapporten belyser också hur utsattheten har förändrats över tid, vilka grupper som riskerar att vara särskilt utsatta och vilka som kan ligga bakom hatet och hoten.

### Rapporten omhändertar inte alla incidenter

Stadsledningskontorets rapport bygger på tidigare publicerade rapporter och undersökningar, insamling av muntliga och skriftliga berättelser från personer i hbtqi-communityt i staden samt intervjuer med verksamheter i Göteborgs Stad. Materialet är insamlat och bearbetat under hösten 2025 och våren 2026. Det innebär att händelser som inträffat senare inte ingår i rapporten, även om de kan ha påverkat hbtqi-personers utsatthet i Göteborg. Det gäller till exempel reaktioner på stadens deltagande i West Pride, incidenter riktade mot stadens verksamheter och uppmärksammade överfall på homosexuella män i samband med användandet av dejtingappar. Inte heller attentatet i samband med Berlin Pride den 25 juli eller undersökningar som publicerats efter sommaren har kunnat beaktas.

### Angränsande uppdrag i Göteborgs Stad

Kommunfullmäktige beslutade 2026-05-28 § 184 om Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028. I planen finns två åtgärder inom fokusområdet Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete som angränsar till uppdraget att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer:

- Kompetenshöjande insatser om minoritetsgruppers otrygghet och utsatthet för hot och hat ska genomföras för att säkerställa att dessa delar ingår i det lokala trygg i-arbetet och de lokala lägesbilderna
- Socialförvaltningarna ska genomföra dialoger med olika minoritetsgrupper i varje stadsområde, för att fördjupa kunskapen om de lokala trygghetsförhållandena.

Uppdraget att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer ligger i linje med åtgärderna i planen. Båda åtgärderna återfinns också i Göteborgs Stads plan mot rasism som även den beslutades av kommunfullmäktige 2026-05-28 § 185. De två planerna innehåller också åtgärder inom fokusområdet Skola och förskola som syftar till att förbättra verksamheternas förutsättningar att utveckla arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

För att säkerställa att arbetet med mänskliga rättigheter inte blir en sidoordnad verksamhet beslutade kommunfullmäktige 2026-05-28 § 183 att anta Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service. Ett normmedvetet arbetssätt ska genomsyra stadens verksamheter vilket betyder att grupper som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda och därför enligt riktlinjen särskilt ska beaktas, ska uppmärksammas och inkluderas i exempelvisvis stadens trygghets- och brottsförebyggande arbete.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi inom ramen för Levande historia. Uppdraget har en nära koppling till uppdraget att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. Stadsledningskontoret samarbetar därför i de båda uppdragen.

I samband med att Göteborgs Stads arbete för att motverka segregation redovisades, beslutade kommunfullmäktige 2026-02-26 § 57 att ge alla nämnder och bolag i uppdrag att utifrån sina verksamheter tydliggöra de insatser staden gör för att motverka rasism och säkerställa likvärdig service och bemötande. I den bilagda rapporten framgår att utsattheten för hbtqi-personer kan förvärras om den överlappar andra risker för utsatthet. Exempelvis kan en hbtqi-person som också är jude, svart eller lever i en hederskontext utsättas för hot och hat utifrån flera grunder.

### Angränsande uppdrag på nationell nivå

I juni 2026 gav regeringen Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att genomföra en fördjupad studie av hbtqi-relaterade hatbrott. Syftet är att öka kunskapen om hat och hot mot hbtqi-personer samt att stärka det förebyggande arbetet. Uppdraget ska genomföras i dialog med berörda myndigheter och civilsamhällesorganisationer och slutredovisas den 1 mars 2028.

Totalförsvarets forskningsinstitut delredovisade i juni 2026 sitt regeringsuppdrag om att kartlägga hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. I rapporten som bifogats detta tjänsteutlåtande sammanfattar stadsledningskontoret resultatet. Regeringsuppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2027.

I juli 2026 gav regeringen Forum för levande historia i uppdrag att ta fram fördjupad kunskap om negativa attityder till vissa grupper hos svenska skolelever. Studien ska utgå från myndighetens senaste attitydundersökning som presenterades i februari 2026. Syftet är att undersöka den ökning som har skett gällande negativa attityder och hur en ökad utsatthet påverka ungdomars attityder till olika grupper och till samhället i stort. I uppdraget ingår bland annat att undersöka vad som kan ligga bakom de kraftigt ökade negativa attityderna till hbtqi-personer och ökningen av hbtqi-personers utsatthet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2029.

### Genomförda insatser

Förutom framtagandet av en rapport som kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet identifierade stadsledningskontoret tidigt ett behov av kompetenshöjande insatser om hbtqi-personers utsatthet för hot och hat. Sådana insatser har därför varit en del av uppdragets genomförande. I november 2025 arrangerade förvaltningen för demokrati och medborgarservice tillsammans med stadsledningskontoret ett publikt seminarium på stadsbiblioteket: Rätten att vara sig själv utan rädsla – om hot, hat och hbtqi. Stadsledningskontoret har också upphandlat ett utbildningspaket av West Pride där utbildningsledarna genomför kompetenshöjande insatser med personal från olika förvaltningar i staden samt med de ordningsvakter som arbetar i stadens LOV3-områden. Utbildningarna har fokus på hat och hot mot hbtqi-personer och verksamhetsanpassas för att medarbetarna ska ha användning för kunskaperna i sitt dagliga arbete. Under våren har förutom ordningsvakterna även skolledare inom förskole-, grundskole- och utbildningsförvaltningen samt personal på stadsledningskontoret deltagit i utbildning. Till hösten planeras fortsatta utbildningsinsatser med bland annat säkerhetsfunktioner i staden och yrkesgrupper inom fritid och det lokala trygg i-arbetet på socialförvaltningarna.

### Arbetet framåt

Uppdraget att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer är och ska vara en del av stadsledningskontorets ordinarie trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Inom stadsledningskontoret pågår också ett utvecklingsarbete

för att bättre fånga olika minoritetsgruppers särskilda utsatthet. Arbetet utgår bland annat från Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program och de nyligen beslutade planerna om att förbättra hbtqi-personers livsvillkor och stärka insatserna mot rasism.

Likaså pågår insatser för att utveckla målgruppsperspektivet i arbetet med att ta fram kommunens lagstadgade lägesbild över brottsligheten. Dessa uppdrag kommer även fortsatt att samordnas med arbetet mot hat och hot mot hbtqi-personer och med stadsledningskontorets uppdrag att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi. Att låta det förebyggande arbetet omfatta flera minoritetsgrupper kan ge synergieffekter, bidra till likabehandling och minska risken för att grupper ställs mot varandra.

Det framtagna kunskapsunderlaget visar också att hat och hot mot minoritetsgrupper kan vara demokratihotande och drabba både personer i minoritetsgrupper och offentligt anställda i deras yrkesutövning. Det finns därför behov av att utveckla arbetet även i denna del. Här finns också en koppling till stadsledningskontorets uppdrag att samordna stadens arbete mot våldsbejakande extremism och till arbetet med andra former av demokratihotande påverkan.

Stadsledningskontoret kommer även fortsätta att arbeta nära Regnbågshuset som ansvarar för den del av uppdraget som ligger på förvaltningen för demokrati och medborgarservice. Regnbågshusets verksamhet är viktig i mötet med hbtqi-communityt, både genom konkreta insatser för att stärka målgruppen och för att öka tilliten till stadens vilja och förmåga att motverka hat och hot.

Utbildningsinsatsen som West Pride genomför med ett urval av medarbetare i Göteborgs Stad under 2026 har visat på ett behov av att höja kompetens inom hat, hot och hbtqi inom fler av stadens verksamheter. Stadsledningskontoret avser därför att undersöka möjligheten att utöka kompetenshöjande insatser kommande år, det kan röra sig om West Prides utbildningar men också om andra fördjupade utbildningar för vissa yrkesgrupper. Exempelvis finns en efterfrågan på kompetensutveckling i att bemöta unga personer som uttrycker hat och hot mot hbtqi-personer eller andra minoritetsgrupper.

## Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret konstaterar att det fortsatta arbetet för att stärka stadens arbete med att motverka hat och hot mot hbtqi-personer behöver utgå från den kommunala rådigheten och inriktas på områden där staden har möjlighet att förebygga utsatthet och stärka tryggheten. Arbetet bör ingå i och utvecklas som en del av stadens ordinarie trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete, exempelvis i arbetet med den lagstadgade lägesbilden över brottsligheten i kommunen och inom stadens Trygg i-arbete.

Stadsledningskontoret bedömer att den rapport som har tagits fram inom uppdraget och som biläggs tjänsteutlåtandet, kan utgöra ett kunskapsunderlag för stadens fortsatta trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete på området. Rapporten kan bidra till ökad förståelse för hur hat och hot drabbar hbtqi-personer och vilka möjligheter staden har att förebygga utsattheten.

I det fortsatta arbetet bör även andra minoritetsgruppers utsatthet för hat och hot uppmärksammas. Hat och hot mot olika minoritetsgrupper kan ha likartade uttryck och konsekvenser, samtidigt som en person kan utsättas på grund av flera skäl samtidigt,

exempelvis på grund av att vara transperson och svart eller homosexuell och leva i en hederskontext.
Ett bredare perspektiv skapar därför bättre förutsättningar att förstå och förebygga utsattheten. Arbetet behöver utifrån detta samordnas med närliggande uppdrag och insatser, bland annat det förstärkta uppdraget att motverka antisemitism och islamofobi samt andra former av rasism men även åtgärder inom de nyligen beslutade planerna för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor och stärka stadens arbete mot rasism.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att stadens kompetens om hbtqi-personers och andra minoritetsgruppers utsatthet för hat och hot behöver stärkas. De verksamhetsanpassade utbildningar som inledningsvis har tagits fram tillsammans med West Pride är ett led i detta arbete. Kompetenshöjande insatser behöver dock breddas och inom vissa verksamheter fördjupas utifrån identifierade behov. Det kan exempelvis finnas behov av ökad kompetens inom fritidsverksamheter och stadens mötesplatser för unga för att bättre kunna förebygga och bemöta uttryck för hat, hot och intolerans bland ungdomar.

Under arbetet med rapporten har stadsledningskontoret noterat att företrädare för hbtqi-communityt återkommande har lyft behovet av tydliga och synliga ställningstaganden från stadens sida i frågor som rör mänskliga rättigheter, likabehandling och utsatthet för hat och hot. Det handlar exempelvis om vikten av att stadens verksamheter står fast vid att synliggöra sitt stöd för hbtqi-personers rättigheter, bland annat genom regnbågsflaggning, även när detta möter negativa reaktioner. Det har också framhållits som viktigt att verksamheterna tydligt markerar mot homofoba och transfobiska kommentarer och andra uttryck för intolerans.

Det framtagna kunskapsunderlaget visar också att hat och hot kan få konsekvenser som sträcker sig bortom den enskildes trygghet. När hbtqi-personer och andra minoritetsgrupper på grund av rädsla begränsar sin synlighet, sitt deltagande eller sitt engagemang kan det få demokratihotande konsekvenser. Hat och hot kan också riktas mot offentligt anställda i deras yrkesutövning och, när syftet är att påverka hur ett uppdrag eller en offentlig verksamhet utförs, utgöra otillåten påverkan. Sådan påverkan riskerar ytterst att påverka såväl enskilda medarbetares agerande som stadens förmåga att fullgöra sitt demokratiska uppdrag. Stadsledningskontoret bedömer därför att dessa perspektiv behöver utvecklas inom stadens fortsatta trygghetsskapande, brottsförebyggande och demokratistärkande arbete.

| | |
|---|---|
| Jonas Kinnander | Eva Hessman |
| Direktör Ärende och utredning | Stadsdirektör |

Göteborgs Stad

# Rätten att vara sig själv utan rädsla

## Om hat, hot och hbtqi i Göteborg

2026-09-07

# Innehåll


**1 Inledning ..... 4**

1.1 Uppdraget ..... 4

1.1.1 Syfte och innehåll ..... 4

1.1.2 Angränsande uppdrag ..... 4

1.1.3 Avgränsningar ..... 5

1.2 Metod ..... 5

1.2.1 Fokus på Göteborg ..... 6

1.2.2 Medverkan från hbtqi-communityt ..... 7

**2 Hbtqi-personers ökade utsatthet ..... 7**

2.1 Rättigheter på tillbakagång ..... 8

2.2 Transpersoner i fokus för hat ..... 9

2.3 Repressiv utveckling i Europa ..... 10

**3 Hbtqi-rättigheter i Sverige ..... 11**

3.1 Demokratihotande hat ..... 12

3.2 Digitala miljöer som arena för hbtqi-fientlighet ..... 14

3.3 Brott med hatbrottsmotiv ..... 15

3.4 Högerextrema rörelsers mobilisering ..... 17

3.5 Konsekvenser för den som utsätts ..... 18

3.6 Trygghet och tillit ..... 19

3.7 Trendbrott bland unga ..... 20

**4 Hat, hot och hbtqi i Göteborg ..... 21**

4.1 Från bögknackarstad till hbtqi-stad ..... 21

4.2 Göteborgs Stad och hbtqi ..... 22

4.3 Göteborgsdata i nutid ..... 23

4.3.1 Trygg i Göteborg 2026 ..... 24

4.3.2 Göteborgarnas inställning till hbtqi-undervisning ..... 24

4.3.3 RFSL:s temperaturmätare ..... 25

4.4 Berättelser om hat och hot i Göteborg ..... 25

4.4.1 Hur ser utsattheten ut? ..... 26

4.4.2 Vilka utsätts? ..... 31

4.4.3 Var och när förekommer hat och hot? ..... 32

4.4.4 Varifrån kommer hoten och hatet? ..... 34

4.5 Unga hbtqi-personers utsatthet ..... 35

4.5.1 Besökare på Göteborgs Stads mötesplatser för unga hbtqi-personer ..... 35
4.5.2 Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige ..... 37
4.5.3 Unga i den offentliga miljön ..... 37
4.6 Erfarenheter från verksamheter i Göteborgs Stad som riktar sig till hbtqi-personer ..... 38
4.6.1 Verksamheternas erfarenheter av hat och hot ..... 40
4.6.2 Förebyggande arbete för att motverka hat och hot ..... 41
4.6.3 Verksamheternas synpunkter på hur Göteborgs Stad kan motverka hat och hot ..... 43
**5 Sammanfattande analys ..... 44**
**6 Ordlista ..... 46**
**7 Referenser ..... 48**

# 1 Inledning

## 1.1 Uppdraget

Stadsledningskontoret redovisar i den här rapporten ett kunskapsunderlag som en del av uppdraget i Göteborgs Stads kompletteringsbudget 2025 om att kommunstyrelsen tillsammans med nämnden för demokrati och medborgarservice ska stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer (KF 2025-06-18 § 372).

### 1.1.1 Syfte och innehåll

Rapporten ger en samlad översikt av området hat, hot och hbtqi. Den redogör för nationella och internationella rapporter och trender, relevant svensk lagstiftning samt tillgänglig statistik. Vidare belyser rapporten hur hbtqi-personers utsatthet för hot och hat har utvecklats över tid, vilka grupper som är särskilt utsatta och varifrån hatet och hoten kommer. Fokus ligger, i den mån det är möjligt, på lokala förhållanden i Göteborg. Syftet är att bidra med ett kunskapsunderlag för Göteborgs Stads fortsatta arbete med att inom sin rådighet motverka hot och hat riktat mot hbtqi-personer och andra minoritetsgrupper. Rapporten ska bidra till en fördjupad förståelse av utsattheten och därigenom stärka stadens förutsättningar att utveckla det fortsatta arbetet. Framtagandet av rapporten knyter också an till Göteborgs Stads första stadsövergripande lägesbild över brott och otrygghet, som redovisades för kommunfullmäktige i november 2024 och där hot och hat mot minoritetsgrupper, däribland hbtqi-personer, identifierades som ett prioriterat område.

Stor vikt läggs vid hbtqi-personers egna erfarenheter av hur hat och hot kan ta sig uttryck i Göteborg, var det sker och hur olika grupper inom hbtqi-communityt utsätts. En väsentlig del i kunskapsunderlaget består därför av material och berättelser som samlats in från personer som tillhör hbtqi-communityt i Göteborg. Unga hbtqi-personers utsatthet har återkommande lyfts fram av civilsamhället under framtagandet av rapporten och redovisas i ett eget avsnitt. I rapporten redovisas också Göteborgs Stads verksamheters erfarenheter av hot och hat riktat mot hbtqi-personer.

En referensgrupp bestående av civilsamhällesledamöter från Göteborgs Stads HBTQI-råd har i arbetet med rapporten deltagit med erfarenheter, kunskap och synpunkter. HBTQI-rådet är kommunstyrelsens samrådsorgan med hbtqi-communityt i Göteborg.

### 1.1.2 Angränsande uppdrag

I kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen och nämnden för demokrati och medborgarservice anges att de båda nämnderna tillsammans ska stärka stadens arbete för att motverka hat och hot. Genomförandet av det gemensamma uppdraget är knutet till respektive nämnds grunduppdrag.

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice har i sitt uppdrag ansvar för insatser för och med civilsamhället, med fokus på att stärka förutsättningarna för delaktighet, organisering och stöd.

Inom ramen för kommunstyrelsens samordningsuppdrag stödjer stadsledningskontoret stadens förvaltningar och bolag i det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det arbetet ska bedrivas kunskapsbaserat och omfattar samordning, analys och uppföljning på övergripande nivå. På stadsledningskontoret samordnas också flera andra närliggande uppdrag där syftet är att motverka hat och hot och dess konsekvenser. Det gäller bland annat ett förstärkt arbete mot antisemitism och islamofobi inom ramen för Levande historia[1] och arbetet mot våldsbejakande extremism.

I Göteborgs Stads nya plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 (KF 2026-05-28 § 184) finns flera åtgärder för att minska hat och hot mot hbtqi-personer. Planen har tagits fram av stadsledningskontoret tillsammans med stadens HBTQI-råd. Åtgärderna har anpassats till strategier i Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026.

### 1.1.3 Avgränsningar

I uppdraget att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot är utgångspunkten den kommunala rådigheten, alltså det staden ansvarar för och har möjlighet att påverka. Medan Polismyndigheten ansvarar för att förebygga och utreda brott samt upprätthålla lag och ordning, ansvarar kommunen för det långsiktiga brottsförebyggande arbetet - främst genom insatser inom till exempel skola, socialtjänst och fritidsverksamhet. I rapporten ligger fokus på områden där kommunen har rådighet.

Våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck kan i vissa fall överlappa hbtqi-personers utsatthet för hat och hot. Dessa områden behandlas inte specifikt i rapporten utan hanteras inom Göteborgs Stad genom särskilda styrdokument och riktade insatser.

Vad gäller medarbetare i Göteborgs Stad ligger rapportens fokus på hot och hat som riktas mot personer i deras yrkesutövning och utifrån deras roll som anställda i staden – inte på hbtqi-personers utsatthet i egenskap av att själva vara hbtqi-personer och arbeta i staden. Det arbetet sker bland annat genom det systematiska arbetsmiljöarbetet och genom aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen. I stadens nya hbtqi-plan finns dessutom en åtgärd som belyser arbetsmiljö och villkor för hbtqi-personer anställda i staden.

## 1.2 Metod

Stadsledningskontoret har använt flera metoder och källor i arbetet. En stor del av underlaget bygger på tidigare publicerade rapporter och undersökningar.

[1] Enligt KS beslut 2024-05-29 § 505 Inriktning för uppdraget att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi.

Därtill har berättelser och erfarenheter samlats in samt dialoger förts med relevanta aktörer, vilket bidrar till att ge en aktuell bild av hbtqi-personers situation i Göteborg. Rapporten är inte att betrakta som en vetenskaplig studie, men bygger på en systematisk genomgång och analys av befintlig kunskap samt insamlade berättelser och erfarenheter. Syftet med rapporten är att den ska kunna utgöra ett underlag för Göteborgs Stads fortsatta arbete.

Generellt sett är tillgången till kvantitativa data om hbtqi-personer begränsad, särskilt vad gäller lokala data och data om olika undergrupper inom hbtqi-gruppen. Det beror på att sexuell läggning och könsidentitet räknas som känsliga personuppgifter och därför inte får registreras så att enskilda personer kan identifieras. Anmälningsbenägenheten vid brott mot hbtqi-personer är dessutom låg. Det innebär att den statistik som finns över anmälda hatbrott endast visar en mindre del av den faktiska utsattheten.

På nationell och internationell nivå finns flera rapporter och undersökningar som beskriver hbtqi-personers utsatthet på en övergripande nivå och som rapporten refererar till. Exempelvis Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheters (FRA) återkommande kartläggningar av hbtqi-personers livsvillkor i EU samt statistik och trygghetsundersökningar från bland annat Brottsförebyggande rådet (Brå). Ett annat exempel är Forum för levande historias kartläggningar om ungas attityder till olika minoritetsgrupper. För att bredda underlaget har dialoger även förts med företrädare för olika myndigheter och externa aktörer på nationell nivå, exempelvis Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL).

### 1.2.1 Fokus på Göteborg

I den mån det finns relevant statistik på lokal nivå, redovisas den. Förutom de återkommande trygghetsundersökningarna från SOM-institutet vid Göteborgs universitet redovisas också en medlemsundersökning från RFSL Göteborg, Polismyndighetens lokala hatbrottsstatistik samt en enkätundersökning om göteborgarnas inställning till hbtqi-undervisning i skolan som Göteborgs-Posten låtit ett opinionsinstitut genomföra.

På uppdrag av kommunfullmäktige har sedan 2014 flera rapporter som specifikt belyser hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg tagits fram av Göteborgs Stad, bland annat vad gäller utsattheten för diskriminering, hot och våld.[2] Dessa rapporter kan till delar komplettera internationella och nationella rapporter och kunskapsöversikter. Likaså har dialoger och intervjuer genomförts med lokala aktörer som RFSL Göteborg, Antidiskrimineringsbyrån Väst, representanter för ungdomsfullmäktige och tjänstepersoner inom Göteborgs Stad samt Gruppen mot demokratihotande brottslighet (GDB) vid Polismyndigheten Region Väst. GDB organiserades tidigare som polisens demokrati- och hatbrottsgrupp.

[2] Göteborgs Stad, *Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om. Rapport om unga hbtqi-personers villkor i skolan* (2022*)*, Antidiskrimineringsbyrån Väst, *Hbtqi+personers livsvillkor i Göteborg 2021* (2022). (rapporten framtagen på uppdrag av Göteborgs Stad), Göteborgs Stad, Stadsledningskontoret, *Fördjupad lägesbild – hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg* (2024).

### 1.2.2 Medverkan från hbtqi-communityt

Beskrivningarna av hur hot och hat mot hbtqi-personer ser ut i Göteborg bygger främst på erfarenheter från enskilda personer som tillhör hbtqi-communityt samt uppgifter som företrädare för olika lokala hbtqi-grupper och föreningar delat med sig av. Göteborgs Stads HBTQI-råds referensgrupp har, förutom att bidra med kunskap och egna erfarenheter, också förmedlat kontaktuppgifter till grupper och organisationer för att underlaget ska spegla så många delar av hbtqi-communityt i Göteborg som möjligt.

I december 2025 skickade stadsledningskontoret en inbjudan till 15 lokala föreningar och grupper inom hbtqi-communityt om att delta i fokusgruppssamtal. Av dem som bjudits in, deltog åtta föreningar och grupper i fokusgruppssamtal under februari 2026. Vid varje tillfälle deltog företrädare från olika hbtqi-föreningar och grupper. Antalet företrädare från respektive förening eller grupp varierade mellan en och tre personer. Några av föreningarna har även bidragit med berättelser som samlats in av respektive förening. För att synliggöra unga hbtqi-personers erfarenheter, vilket återkommande lyfts som särskilt angeläget av civilsamhället, har medarbetare på Regnbågshuset fört samtal med ungdomar som besöker någon av stadens mötesplatser för unga hbtqi-personer; GIA (Gays in Angered), Norma och House of Colors. Därutöver har stadsledningskontoret haft dialog med ungdomsfullmäktige. Erfarenheterna i HBTQI-rådets referensgrupp har samlats in genom separata möten med gruppen.

Både fokusgruppssamtalen och föreningarnas insamlade berättelser redovisas i rapporten så att inte enskilda personer kan identifieras. Detta utifrån både integritets- och säkerhetsaspekter. I stället hänvisas det i redovisningen till vilket nätverk, grupp eller förening som bidragit med erfarenheten.

Hbtqi-communityt är mångfacetterat och består av en mängd undergrupper och individer som skiljer sig åt både vad gäller identiteter, erfarenheter och levnadssätt. Medan en del mycket aktivt deltar i opinionsbildade föreningsarbete och/eller söker upp och deltar i sociala hbtqi-sammanhang, deltar andra hbtqi-personer sällan eller aldrig i dessa aktiviteter. Det kan därför finnas skäl att anta att de som bidragit med sina erfarenheter till rapporten till övervägande del tillhör de mer föreningsaktiva inom communityt.

# 2 Hbtqi-personers ökade utsatthet

Hot och hat mot hbtqi-personer är inget nytt fenomen, även om internationella studier visar att utsattheten för trakasserier, hat och våld har ökat under de senaste åren.[3] I likhet med andra minoritetsgrupper påverkas hbtqi-personers

[3] Huvudkällan är *LGBTIQ Survey III* (2024) framtagen av EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) En annan viktig källa är också *Report of the Independent Expert on Protection against Violence and Discrimination Based on Sexual Orientation and Gender Identity* (2024) som Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) tagit fram.

livsvillkor av majoritetssamhällets acceptans och inställning till gruppen. Majoritetssamhällets normer och värderingar påverkar i stor utsträckning lagstiftningen och därmed de villkor som minoritetsgrupper lever under.

Rapporter och vittnesmål från civilsamhället runtom i världen beskriver ett hårdare samhällsklimat och en ökad polarisering som bidrar till att hbtqi-personer, liksom andra minoritetsgrupper, upplever en allt större utsatthet. Tilltagande konservativa och populistiska strömningar, hedersnormer, religiös dogmatism, högerextrema gruppers mobilisering och rörelser som målar upp hbtqi-personer som en fara för eftersträvansvärda traditionella familjevärderingar[4], beskrivs som bidragande orsaker till en ökad känsla av otrygghet, rädsla för att ifrågasättas samt oro för trakasserier och våld bland hbtqi-personer över hela världen.

## 2.1 Rättigheter på tillbakagång

Livsvillkoren för hbtqi-personer ser globalt väldigt olika ut, men i flera länder har hbtqi-personers rättigheter stärkts de senaste decennierna. Antalet länder där det är tillåtet för samkönade par att antingen gifta sig eller ingå partnerskap har ökat stort sedan Danmark som världens första land införde registrerat partnerskap för samkönade par 1989 – dock med begränsade juridiska rättigheter i vissa länder.[5] Idag är samkönade äktenskap tillåtna i ett 40-tal länder och partnerskap i ytterligare ett tiotal.

Samtidigt är homosexualitet fortfarande förbjudet i omkring 70 länder och kan i en handfull av dessa till och med vara belagt med dödsstraff. Det finns dessutom tecken på att i länder med redan utpräglat svåra livsförhållanden för hbtqi-personer, som exempelvis Ryssland, Ungern och Uganda, har förhållandena ytterligare förvärrats de senaste åren. I Ryssland infördes exempelvis en lag 2013 som förbjuder vad myndigheterna kallar *propaganda för icke-traditionella sexuella relationer* riktad till minderåriga.[6] I Ungern är det sedan 2025 i princip förbjudet med Pride-parader[7] och i Uganda har redan stränga bestämmelser ytterligare skärpts. Sedan 2023 kan främjande eller normalisering av homosexualitet i Uganda ge upp till 20 års fängelse. Samkönade sexuella handlingar kan bestraffas med livstids fängelse, även när de sker med samtycke.[8]

Också i länder där hbtqi-personers rättigheter tidigare successivt stärkts har utvecklingen bromsat in och i vissa fall gått i repressiv riktning. I sitt installationstal i januari 2025 gav exempelvis den amerikanske presidenten Donald Trump besked om att den amerikanska staten fortsättningsvis endast ska

[4] Enligt Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) grundas ofta fientligheten idén om hbtqi-personer som hot mot den naturliga ordningen och den traditionella heterosexuella kärnfamiljen. *På andra sidan skärmen – Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige* (2026)
[5] Europeiska unionen, Your Europe, *Registrerat partnerskap: erkännande i olika EU-länder* (2026). (Webbsida senast kontrollerad 2026-02-05)
[6] Russian Federation: Federal Law No. 135-FZ of 2013. (hämtad från UNHCR:S databas Reworld)
[7] The Guardian, *Hungarian police approve Budapest Pride despite previous ban* (29 maj 2026). Stadsledningskontorets kommentar: Efter regeringsskiftet i maj 2026 meddelade den ungerska polisen att Budapest Pride skulle tillåtas, vilket kan tyda på en förändrad hållning till hbtqi-personers rättigheter i landet.
[8] Parliament of Uganda, Anti-Homosexuality Act, sections 2,6,7 (2023).

erkänna två kön, man och kvinna. Samtidigt undertecknade han exekutiva order som innebär att företag som vill bibehålla kontrakt med den federala regeringen ska avveckla policyer, program och utbildningsinsatser inom områdena mångfald, jämlikhet och inkludering (eng: DEI – Diversity, Equality and Inclusion) vars syfte är att främja mer rättvisa, inkluderande och representativa arbetsplatser och miljöer.[9]

I Storbritannien slog Högsta domstolen 2025 fast att begreppet ”kvinna” i den brittiska diskrimineringslagen hädanefter ska tolkas som biologiskt kön, det vill säga baserarat på det kön en person tilldelades vid födseln.[10] Det betyder i praktiken att transkvinnors juridiska skydd i vissa delar tagits bort.

## 2.2 Transpersoner i fokus för hat

Den repressiva trenden vad gäller hbtqi-personers livsvillkor i världen omfattar hela hbtqi-gruppen, men särskilt transpersoner och icke-binära personer. Till stor del saknas officiell statistik och andra underlag om hbtqi-personer i de flesta länder. I stället är det ofta icke-statliga människorättsgrupper som samlar in och sprider data om hbtqi-personers utsatthet och livssituation.

En stark röst i civilsamhället när det gäller att uppmärksamma det ökade hatet och hotet mot transpersoner är Transgender Europe and Central Asia (TGEU) - en transledd, ideell medlemsorganisation som är verksam i ett 50-tal länder. Organisationen driver bland annat ett globalt forsknings- och övervakningsinitiativ, Trans Murder Monitoring (TMM), som dokumenterar transfobiskt våld och arbetar för ökad medvetenhet om transpersoners livsvillkor samt opinionsbildar. TGEU publicerar inom ramen för sitt forsknings- och övervakningsinitiativ återkommande statistik om dokumenterade mord på transpersoner runtom i världen.[11]

För år 2025 rapporterades bland annat att:

- Mellan den 1 oktober 2024 och den 30 september 2025 registrerades 281 mord på transpersoner, inklusive personer vars könsidentitet eller könsuttryck på olika sätt inte följer de traditionella kategorierna "man" eller "kvinna", runtom i världen.
- 90 procent av de registrerade offren var transkvinnor eller transfeminina personer.
- 88 procent av de registrerade offren var svarta eller bruna transpersoner.
- Sedan TGEU inledde sin bevakning 2009 har sammanlagt 5 322 mord på transpersoner dokumenterats.

[9] USA:s president. Executive Order 14151, *Ending Radical and Wasteful Government DEI Programs and Preferencing*, January 20, 2025.
[10] I ett mål som heter *For Women Scotland Ltd v The Scottish Ministers* slog Storbritanniens högsta domstol (Supreme Court) den 16 april 2025 fast att begreppet “kvinna” i den brittiska diskrimineringslagen (Equality Act 2010) ska tolkas som biologiskt kön
[11] TGEU:s statistik bygger på rapporterade fall där mordoffer som identifierats som transpersoner, inte en registrering av rättsligt fastställda hatbrott då motivuppgifter ofta saknas. Mer info finns på följande länk: Trans Murder Monitoring 2025

I 2025 års rapport framhålls också att antalet mord på aktivister och andra företrädare för transcommunityt har ökat de senaste åren. År 2023 utgjorde denna grupp 6 procent av de rapporterade morden. År 2024 hade andelen ökat till 9 procent och år 2025 uppgick den till 14 procent.

## 2.3 Repressiv utveckling i Europa

I Europa genomför Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) återkommande kartläggningar av hbtqi-personers livsvillkor. I den senaste kartläggning som gjordes 2023 och som är baserad på svar från över 100 000 hbtqi-personer i 30 europeiska länder, uppgav 55 procent att de hade utsatts för trakasserier under det senaste året på grund av att de är eller uppfattas vara hbtqi-personer. Det är en ökning jämfört med den föregående undersökningen från 2019, då motsvarande siffra var 37 procent.[12]

I undersökningen 2023 uppgav 14 procent av de svarande att de hade utsatts för fysiskt eller sexuellt våld under de senaste fem åren. Det är en ökning jämfört med 2019, då motsvarande andel var 11 procent. Transpersoner, särskilt transkvinnor, uppger i högre grad än andra grupper att de utsätts för våld. Även icke-binära och intersexpersoner samt lesbiska, homosexuella och bisexuella personer som är unga, har migrationsbakgrund eller är öppna med sin identitet anger en hög utsatthet.

Undersökningen visar också att digitala medier är en viktig arena för hat och trakasserier mot hbtqi-personer. År 2023 uppgav 63 procent av de svarande att de ofta eller dagligen såg hatfulla eller hbtqi-fientliga kommentarer på digitala plattformar. Motsvarande andel 2019 var 46 procent. Vidare uppgav 16 procent att de själva hade blivit utsatta för hat eller trakasserier på nätet under det senaste året, jämfört med 13 procent 2019. Resultaten tyder på att exponeringen för och utsattheten för hat i digitala miljöer har ökat.[13]

De svenska hbtqi-personer som deltog i FRA:s undersökning anger att situationen för hbtqi-personer på flera områden är bättre i Sverige än genomsnittet för EU. Samtidigt visar även de svenska resultaten tecken på en negativ utveckling. Undersökningen som genomfördes 2023 och publicerades 2024, visar bland annat att:

- 40 procent av de svenska respondenterna upplever att våld mot hbtqi-personer har ökat i Sverige de senaste fem åren. Motsvarande andel inom EU-27 är 59 procent.
- 51 procent av de svenska respondenterna upplever att intolerans och fördomar mot hbtqi-personer har ökat i landet under de senaste fem åren. Motsvarande andel inom EU-27 är 53 procent.
- 58 procent av de svenska respondenter uppger att de under sin skoltid utsatts för mobbning, hån, förolämpningar eller hot på grund av sin hbtqi-identitet. Motsvarande andel inom EU-27 är 67 procent.

[12] FRA, EU LGBTI Survey II (2019) och EU LGBTIQ Survey III (2023). Undersökningen från 2019 redovisas i FRA:s rapport 2024 och undersökningen 2023 i FRA:s rapport 2024. Se Referenslista.
[13] Ibid

- 33 procent av de svenska respondenterna uppger att de under sin skoltid dolde sin identitet. Motsvarande andel inom EU-27 är 49 procent.[14] [15] [16]

# 3 Hbtqi-rättigheter i Sverige

I Sverige har hbtqi-personers formella rättigheter stärkts avsevärt sedan 1990-talet, med en särskilt snabb utveckling under 2000-talets två första decennier. Från att homosexuella handlingar var förbjudna fram till 1944 och homosexualitet klassades som en sjukdom fram till 1979 har ett flertal omfattande rättighetsreformer genomförts. Bland dessa märks bland annat införandet av könsneutralt äktenskap (2009), avskaffandet av steriliseringskravet för ändring av juridiskt kön (2013), krav på aktiva åtgärder utifrån samtliga diskrimineringsgrunder (2017), inkluderingen av transpersoner i bestämmelsen om hets mot folkgrupp (2019) samt en könsneutral föräldraskapspresumtion (2022).

Den mest omfattande reformen på hbtqi-området under senare år är den nya könstillhörighetslagen, som beslutades av riksdagen 2024 och trädde i kraft den 1 juli 2025. Reformen hade under lång tid varit en av den svenska hbtqi-rörelsens mest prioriterade lagstiftningsfrågor och beskrivits av bland annat RFSL och RFSL Ungdom som den viktigaste rättighetsreformen för transpersoner i Sverige sedan tvångssteriliseringskravet avskaffades 2013. Frågan har utretts vid flera tillfällen sedan 2007 och föregicks av omfattande remisshantering och politisk debatt innan beslut om lagen fattades. Genom den nya lagen skiljs den medicinska vården från den juridiska processen för att ändra juridiskt kön, vilket bland annat innebär att det inte längre krävs någon medicinsk diagnos för att ändra juridiskt kön i folkbokföringen. Hbtqi-organisationer har framhållit att de tidigare kraven på medicinsk diagnos, långa utredningstider och upplevelsen av att få sin könsidentitet ifrågasatt orsakat stort lidande för många transpersoner och att reformen därför utgör ett viktigt steg för att stärka deras rättigheter.

Samtidigt som de formella rättigheterna för hbtqi-personer i Sverige fortsatt har stärkts har frågor som rör transpersoners rättigheter och livsvillkor blivit föremål för en alltmer omfattande offentlig debatt, såväl i Sverige som internationellt. Debatten har framför allt kretsat kring den nya könstillhörighetslagen, men även kring frågor om könsbekräftande vård, idrott och tillträde till könsuppdelade miljöer. Kritik mot den nya lagen har framförts från bland annat religiösa samfund, samhällsdebattörer och företrädare för kvinnoorganisationer. Invändningarna har främst handlat om oro för hur lagen kan påverka kvinnors trygghet i könsuppdelade miljöer, såsom

[14] European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), *EU LGBTIQ Survey III: LGBTIQ Equality at a Crossroads – Progress and Challenges. Country Data – Sweden* (2024)
[15] Stadsledningskontorets kommentar: FRA-rapporten innehåller inte exakt samma formuleringar som den svenska country-rapporten (t.ex. *40 % upplever att våld ökat*), men den ger tydlig statistik för hela EU-området för motsvarande teman kring trakasserier, mobbning och att dölja identitet i skolan.
[16] Inom EU-27 avser genomsnittet för de 27 EU-medlemsstaterna i FRA:s undersökning. Albanien, Nordmakedonien och Serbien ingår i undersökningen men ingår inte i EU-27-genomsnittet.

omklädningsrum, idrottssammanhang och kriminalvård, samt om risken för att lagstiftningen ska kunna missbrukas. Flera hbtqi-organisationer har samtidigt beskrivit debatten som ett uttryck för ett hårdnat samtalsklimat och menar att motståndet mot reformen sammanfaller med ökad misstro och negativa attityder mot transpersoner. I januari 2026 meddelade regeringen att lagen ska utvärderas för att undersöka eventuella oönskade konsekvenser och behov av ytterligare reglering.[17]

Den ökade polariseringen i samhället som många vittnar om har skett parallellt med en ökad utsatthet för hbtqi-personer. Under senare år har rapporteringen om näthat, hatpropaganda och andra hbtqi-fientliga incidenter blivit vanligare runtom i Sverige. Det har bland annat rapporterats om regnbågsflaggor som bränts eller tagits ned, en ökad hotbild mot Prideorganisationer samt hatpropaganda riktad mot hbtqi-personer och hbtqi-organisationer.

Under Stockholm Pride 2025 spred exempelvis Nordiska motståndsrörelsen (NMR) affischer som felaktigt utgav sig för att komma från RFSL och som kopplade hbtqi-personer till pedofili.[18] Liknande budskap användes även vid en klistermärkesattack mot en caféträff för unga och äldre hbtqi-personer vägg i vägg med ett kooperativt seniorboende för hbtqi-personer i Stockholm våren 2026.[19]

Utvecklingen i Sverige behöver också ses i ett internationellt sammanhang. Sverige har länge betraktats som ett föregångsland när det gäller hbtqi-personers rättigheter, präglat av progressiv lagstiftning och ett omfattande arbete för lika rättigheter. De senaste åren har denna position dock försvagats något. Den europeiska hbtqi-organisationen International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association - Europe (ILGA-Europe) har sedan 2009 granskat lagstiftning och policyer ur ett hbtqi-perspektiv i 49 europeiska länder. Från att ha rankats bland de tre till fem främsta länderna i Europa då mätningarna påbörjades, har Sverige successivt tappat placeringar. I ILGA-Europes *Rainbow Map 2025*[20] placerades Sverige på tolfte plats och rankades därmed för första gången som sämst av de nordiska länderna. I *Rainbow Map 2026* [21] som presenterades i maj 2026 har Sverige – efter att den nya könstillhörighetslagen trätt i kraft - klättrat upp några steg på listan och rankades som nummer nio i Europa. Sverige rankades dock fortfarande som det lägst placerade nordiska landet.

## 3.1 Demokratihotande hat

Hat och hot riktat mot hbtqi-personer och andra minoritetsgrupper kan hota allas möjlighet till demokratiskt deltagande. Brå arbetade mellan 2023 till 2025

[17] Aftonbladet Debatt, Ulf Kristersson, Gunnar Strömmer och Camilla Waltersson Grönvall, *Tre förslag – så ser vi över könstillhörighetslagen*, 13 januari 2026
[18] SVT Nyheter, *NMR bakom falska RFSL-affischer* (6 augusti 2025); TV4 Nyheterna, *Falska RFSL-affischer sprids under Pride: ”Fruktansvärt – tar avstånd”* (2 augusti 2025)
[19] Mitt i, *Utredning nedlagd efter aktion mot regnbågskafé* (10 april 2026); RFSL Stockholm, *Kraftfullt fördömande av hatbrott mot Regnbågsdalen* (9 april 2026).
[20] ILGA-Europe, *Rainbow Map 2025*
[21] ILGA-Europe, *Rainbow Map 2026*

på uppdrag av regeringen med att undersöka otillåten påverkan från systemhotande aktörer och extremistiska grupperingar. I sin slutrapport *Otillåten påverkan från kriminella och extremistiska grupperingar – Påverkansförsök mot förtroendevalda och kommunal förvaltning* (2025:4) konstaterar Brå att merparten av påverkansförsöken mot förtroendevalda handlar om ideologiskt motiverad påverkan. Brå framhåller även att kommunanställda som arbetar med omdebatterade frågor, eller som representerar något som extremistiska grupperingar motsätter sig, riskerar att utsättas för påverkansförsök. Både mot förtroendevalda och kommunanställda sker påverkansförsöken i stor utsträckning i digitala kanaler och utgör ofta en del av en bredare politisk kommunikation.

Ett polariserat samhällsklimat med hotfulla och hatiska inslag kan därmed få konsekvenser för kommunal verksamhet och allas tillgång till demokratiska arenor. Det kan leda till att anställda inom offentlig sektor blir mer försiktiga i sin yrkesutövning, förändrar sitt beteende eller avstår från att uttrycka sig och agera i vissa frågor.

I den fackliga centralorganisationen TCO:s rapport *Hatad och hotad i demokratins tjänst 3* (2025) framgår att var sjunde tjänsteperson under de senaste fem åren uppger sig ha utsatts för, eller sett en nära kollega utsättas för hot, hat, trakasserier eller våld. Utsattheten är störst inom offentlig sektor där var femte tjänsteperson uppger sådana erfarenheter. TCO beskriver detta som särskilt oroande eftersom tjänstepersoners oberoende ställning är en förutsättning för att lagar ska kunna tillämpas, beslut fattas sakligt och förvaltningen stå fri från otillåten påverkan.

I de senaste årens medierapportering av hbtqi-relaterade incidenter har det vid flertalet tillfällen rapporterats om händelser som ägt rum i offentligt drivna verksamheter. Bland annat har arrangemang där dragqueens håller sagostunder för barn på kommunala bibliotek ifrågasatts kraftigt. I vissa fall har det även förekommit incidenter som lett till polisanmälan. De kraftiga reaktionerna mot hbtqi-arrangemang har också riktats mot personer utifrån deras yrkesroll och har vid flera tillfällen inneburit att arrangemang behövt ställas in. Det finns även rapporter om biblioteksspersonal som smygfilmats och hängts ut i sociala medier utifrån anklagelser om att de sprider ”hbtqi-propaganda” till barn.

I mars 2026 uttryckte branschorganisationen Biblioteksföreningen i ett inslag i Sveriges Radio Kulturnytt oro över att försök till otillbörlig påverkan har ökat på biblioteken i Sverige. Enligt Biblioteksföreningen handlar det bland annat om försök att styra eller ifrågasätta vilket innehåll som ska finnas tillgängligt på biblioteken och vilka personer som ska medverka vid olika evenemang. Majoriteten av dessa påverkansförsök uppges vara hbtqi-relaterade.[22]

Facket för kultur, kommunikation och kreativ sektor (DIK) delar Biblioteksföreningens bild av ökade påtryckningar mot biblioteksanställda. DIK menar att utvecklingen riskerar att påverka bibliotekens oberoende roll och deras förutsättningar att fungera som demokratiska arenor. I rapporten *Hakkors*

[22] Sveriges Radio, *Kulturnytt*, radioinslag om otillbörlig påverkan på svenska bibliotek (mars 2026)

*utanför museet – DIK-medlemmar om hat och hot på jobbet* (2023) som bygger på en medlemsundersökning, lyfter DIK fram risken för att medarbetare tystas eller begränsar sig själva samt att hot och påverkansförsök påverkar arbetsmiljön negativt.

Det demokratihotande hatet och hoten riktar sig inte bara mot tjänstepersoner - även civilsamhälle vittnar om en ökad utsatthet. Detta menar civilsamhällesorganisationer riskerar att försvåra organisationernas möjligheter att verka fritt och tillvarata sina medlemmars intressen. Personer som i offentliga sammanhang företräder minoritetsgrupper, lyfts ofta fram som särskilt utsatta.[23] I den nationella hbtqi-planen *Stolt och trygg – Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter* (2025) konstateras exempelvis att företrädare för svenska hbtqi-organisationer befarar att den ökade hotbilden i Sverige leder till självcensur inom civilsamhället. Detta beskrivs som ett särskilt hot mot demokratin.

## 3.2 Digitala miljöer som arena för hbtqi-fientlighet

Digitala miljöer har i allt större utsträckning kommit att fungera som arenor för spridning av hbtqi-fientliga budskap, trakasserier och hat. Sociala medier, kommentarsfält, diskussionsforum och andra digitala plattformar används för att sprida desinformation, uttrycka negativa attityder samt rikta personangrepp mot hbtqi-personer och personer som offentligt engagerar sig för hbtqi-personers rättigheter. l Brås sammanställning av polisanmälda hatbrott under 2022,[24] framgår till exempel att digitala miljöer utgjorde nästan en tredjedel av brottsplatserna i anmälningar om hbtqi-relaterade hatbrott.

De digitala miljöernas betydelse som spridare av hbtqi-fientligt material förstärks dessutom av algoritmer som tenderar att gynna innehåll som väcker starka reaktioner och engagemang och därigenom kan bidra till att polariseringen ökar ytterligare.

I juni 2026 delredovisade Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) ett regeringsuppdrag om att kartlägga hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Studien bygger på en analys av drygt 4 000 kommentarer från 90 öppna diskussionstrådar på Facebook, X (tidigare Twitter), Flashback och TikTok.[25]

Resultatet visar att 54 procent av kommentarerna bedömdes vara hbtqi-fientliga. Ytterligare 25 procent klassificerades som gråzonskommentarer och 21 procent som stöttande. Gråzonskommentarer är kommentarer som inte uttrycker öppen fientlighet men som indirekt ifrågasätter hbtqi-personers rättigheter eller

[23] Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), *Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället* (2022).
[24] Brå, *Polisanmälda hatbrott 2022: En sammanställning av de ärenden som hatbrottsmarkerats av polisen*, rapport 2023:16 (2023).
[25] Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), *På andra sidan skärmen – Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige,* FOI-2025-20014 (2026)

synlighet. Stöttande kommentarer uttrycker exempelvis empati och solidaritet eller bemöter negativa påståenden med fakta och sakliga argument.

De flesta negativa kommentarerna riktades mot hbtqi-personer och hbtqi-organisationer i allmänhet. Kommentarerna ifrågasatte ofta hbtqi-personers rättigheter, synlighet och plats i samhället. Kritik mot hbtqi-organisationer var också vanligt förekommande. Den enskilda grupp som oftast pekas ut i materialet var transpersoner.

FOI har inte undersökt vilka som står bakom kommentarerna, men identifierar flera återkommande narrativ inom den hbtqi-relaterade fientligheten. Exempelvis att det endast finns två kön, att andra könsidentiteter är påhittade eller tecken på psykisk ohälsa, och att hbtqi-personer är löjeväckande eller motbjudande. Det förekommer också religiöst grundade påståenden där hbtqi-personer beskrivs som moraliskt förkastliga eller som ett hot mot samhällets grundvalar. Ett annat återkommande tema är anklagelser om pedofili, där hbtqi-personer framställs som ett hot mot barn.

Förutom analysen av kommentarerna på de digitala plattformarna har FOI intervjuat 20 personer med ett offentligt hbtqi-engagemang. De intervjuade beskriver att hat och hot på nätet kan leda till tystnad och självcensur och att hbtqi-personer och organisationer undviker sociala medier. Detta upplevs som ett demokratiskt problem, eftersom vissa röster riskerar att försvinna från det offentliga samtalet.

Intervjuerna visar också att hbtqi-fientlighet inte bara drabbar hbtqi-personer. Den kan även drabba myndigheter och yrkesverksamma i offentlig sektor. Ett exempel är att kontakt med hbtqi-organisationer kan leda till att myndigheter kontaktas på ett systematiskt sätt och att exempelvis mejl begärs ut. Det kan få konsekvenser både för enskilda medarbetare, myndigheter och hbtqi-organisationer.

## 3.3 Brott med hatbrottsmotiv

Tryck- och yttrandefrihet är grundläggande rättigheter i Sverige, men lagen sätter samtidigt gränser om det som sprids hotar eller kränker människor. Även om det ofta finns ett samband mellan hat och hot, finns det rättsligt sett betydelsefulla skillnader. Att hata är i sig inte olagligt – däremot kan *hur* hatet uttrycks vara det. Om någon offentligt sprider hot eller kränkande uttalanden mot grupper på grund av etnicitet, religion, nationellt ursprung, sexuell läggning eller könsidentitet kan det utgöra hets mot folkgrupp, vilket är ett brott.

Motivet är alltså avgörande för om ett brott ska bedömas som hatbrott. Hatbrott är inte en egen brottsrubricering, utan innebär att ett brott har begåtts med ett motiv som innebär hat eller förakt mot en viss grupp.

Brott som exempelvis ofredande, olaga hot, misshandel och skadegörelse kan därmed utgöra hatbrott om det kan påvisas att gärningen helt eller delvis har motiverats av hat mot en viss grupp - till exempel på grund av sexuell läggning

eller könsidentitet. När ett sådant motiv kan styrkas kan det leda till strängare straff i enlighet med Brottsbalkens kap 29 2§.

**Exempel på polisanmälda hbtqi-relaterade hatbrott**

Två gärningsmän stal en Pride-flagga från ett arbetsrum på en skola och brände sedan upp flaggan intill skolbyggnaden

En ung kille har blivit trakasserad och ofredad för sin könsöverskridande identitet av två nära anhöriga

En person blev kallad ”äcklig bög”, mordhotad och misshandlad med flera knytnävsslag i ansiktet av okända personer utanför ett serveringsställe

En okänd person har på en affisch som gör reklam för en queer bokcirkel för unga satt ett klistermärke med avsändare från en nazistisk organisation

(Hämtat från Brå rapport 2024:13 Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott (2024))

Brottsoffermyndigheten och Brå har konstaterat att anmälningsbenägenheten för hatbrott bland hbtqi-personer är låg och att mörkertalet är stort.[26] Det innebär att flertalet av de hatbrott som riktas mot hbtqi-personer inte polisanmäls. Detta gäller även för andra minoritetsgrupper.

Enligt Brås senast publicerade statistik över polisanmälda hatbrott, som avser 2024, identifierades ett hatbrottsmotiv i 2 731 anmälningar. Av dessa hade 371 ett hbtqi-relaterat motiv, vilket är en mindre ökning jämfört med 2022. Främlingsfientliga och rasistiska motiv var fortsatt den vanligaste typen av hatbrottsmotiv.[27] Bland de hbtqi-relaterade hatbrotten var homofobiska motiv vanligast, följt av transfobiska motiv. Därutöver förekom övriga hbtqi-relaterade motiv, bland annat generella anti-hbtqi-relaterade motiv. I denna kategori ingick exempelvis hot eller skadegörelse mot Pride-arrangemang och hbtqi-föreningar samt skadegörelse av Pride-flaggor. Ofredande var den vanligaste brottskategorin bland de hbtqi-relaterade hatbrotten, följt av olaga hot och ärekränkning. De anmälda brotten skedde framför allt i digitala miljöer, exempelvis sociala medier och chattar, följt av allmän plats och i eller i närheten av den utsattas hem.

Enligt rapporten framträder ett tydligt könsmönster i anmälningarna. Det var drygt dubbelt så vanligt att den utsatta var en man som en kvinna. Ett ännu tydligare könsmönster framträder bland gärningspersonerna. I de polisanmälda hbtqi-relaterade hatbrotten var det nästan sju gånger så vanligt att gärningspersonen var en man som en kvinna.

[26] Brottsoffermyndigheten (BrOM), *Samhällets samlade stöd till brottsoffer* (2024); Brottsförebyggande rådet (Brå), *Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott* 2024:13 (2024)
[27] Brottsförebyggande rådet (Brå), Polisanmälda hatbrott 2024, rapport 2025:19 (2025)

I drygt en tredjedel av anmälningarna var gärningspersonens kön okänt, vilket enligt Brå är vanligt vid exempelvis skadegörelsebrott som klotter där det saknas vittnen. Det förekom också att gärningspersonen var någon som den utsatta kände till eller hade en relation till, exempelvis en skolkamrat, granne, vän eller bekant eller släkting.

Även om flertalet av anmälningarna gällde personer som utsatts som privatpersoner, förekom också enligt rapporten anmälningar där personer utsatts i samband med sin yrkesutövning, bland annat lärare och bibliotekspersonal.

## 3.4 Högerextrema rörelsers mobilisering

Stiftelsen Expo har sedan 1995 granskat högerextremism, rasism och antidemokratiska rörelser. I Expos årsrapport, *Svensk rasideologisk miljö 2025 - Så förnyar den nya generationen en stagnerad extremhöger,* identifierar stiftelsen framför allt högerextrema nätverk, aktivistgrupper och löst organiserade digitala miljöer som centrala aktörer bakom hat, hot och hatbrottsliknande handlingar, vilka i hög grad riktas mot minoritetsgrupper. Särskilt framträdande är nya nätverk som riktar sig till unga män genom sociala medier, subkulturer och kampsportsmiljöer, bland annat Aktivklubb Sverige (AKS).

Hatet tar sig olika uttryck men sker ofta i organiserad form, exempelvis som trakasserier, hot, kränkningar i digitala miljöer, klotter, flygbladsutdelning, manifestationer och i vissa fall våldsbejakande retorik. Expo beskriver i årsrapporten en normalisering av hatretoriken där extrema budskap sprids i mer vardagliga och digitala sammanhang, vilket Expo menar riskerar att sänka tröskeln för hot och våld.

De grupper som främst utsätts är minoriteter och grupper som av den högerextrema miljön framställs som hot mot ett “traditionellt” samhälle. Dit hör bland annat personer med utländsk bakgrund, judar, muslimer samt hbtqi-personer. Hbtqi-personer, särskilt transpersoner och unga öppet queeridentifierade personer, pekas ut som särskilt utsatta både i offentliga miljöer och på nätet. Hatet riktas ofta mot synlighet, normbrytande könsuttryck och Pride-relaterade sammanhang.

Trenden med ett stigande antal incidenter beskrivs av Expo som oroande. Expo noterar att antalet aktiviteter inom den rasideologiska miljön ökade från 1 245 aktiviteter år 2024 till 1 465 under 2025, samtidigt som antalet aktiva grupper var det högsta sedan 1995 när kartläggningarna inleddes. Utvecklingen präglas av ökad decentralisering, fler unga aktörer och en stark närvaro i digitala miljöer. Geografiskt förekommer aktiviteter och hatyttringar i hela landet, men Expo konstaterar att storstadsregioner och större kommuner fortsatt är centrala arenor för mobilisering och propaganda. I Stockholm och Göteborg stod Nordiska motståndsrörelsen (NMR) bakom flest aktiviteter under 2025 och AKS för näst flest. I Malmö genomfördes flest aktiviteter av AKS och näst flest av kategorin Okända gärningspersoner.

**Tabell 1 Aktiviteter per storstadskommun 2023–2025**

| | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|---|---|---|
| Stockholm | 169 | 258 | 322 |
| Göteborg | 30 | 16 | 47 |
| Malmö | 4 | 9 | 15 |

## 3.5 Konsekvenser för den som utsätts

Utifrån den kollektiva erfarenheten av att leva som minoritet i ett majoritetssamhälle kan hatbrott och hot beskrivas som den mest synliga delen av en mer generell upplevd utsatthet bland hbtqi-personer. Folkhälsomyndigheten har i flera rapporter visat att negativa normer och attityder i samhället kan skapa en känsla av utsatthet. Detta kan påverka hbtqi-personers välmående och deras tillit till majoritetssamhället och dess institutioner.[28]

Många hbtqi-personer lever, liksom andra minoritetsgrupper, med så kallad minoritetsstress. Begreppet beskriver den långvariga psykiska och sociala belastning som kan uppstå genom att leva med ständig vaksamhet inför risken att utsättas för diskriminering, kränkningar, hot och våld. Minoritetsstress kan också handla om oro för att bli ifrågasatt, ofrivilligt outad eller avvisad av familj och närstående. För vissa hbtqi-personer, särskilt personer som lever i sammanhang med starka hedersnormer, finns även en risk att utsättas för kontroll, förtryck eller våld från den egna familjen eller släkten. Denna ständiga beredskap och otrygghet påverkar hälsan negativt och kan bidra till ökad psykisk ohälsa och social isolering.

I ett samhällsklimat där intolerans, hat och hot ökar, ökar också upplevelsen av utsatthet. RFSL driver sedan 1998 en stödmottagning i Stockholm för hbtqi-personer som utsatts för hot, våld och trakasserier. I likhet med andra aktörer med kunskap om hbtqi-personers livsvillkor, delar stödmottagningen bilden av ett allt hårdare klimat för hbtqi-personer, särskilt för transpersoner. Men även för hbtqi-personer som samtidigt tillhör andra utsatta grupper, exempelvis etniska minoriteter, personer med funktionsnedsättning eller personer i asylprocess. Insikten om att utsattheten kan vara intersektionell med flera variabler som samverkar och förstärker varandra, är därför enligt stödmottagningen en viktig utgångspunkt.

Utifrån de erfarenheter som stödmottagningen har av att möta hbtqi-personer som utsatts för olika former av hot och hat lyfts offentliga miljöer och sociala medier fram som vanliga platser för var utsattheten sker. Man upplever också att situationen har förvärrats i skolan. Detta bekräftas även av RFSL:s lokala avdelningar runt om i landet som stödmottagningen har kontakt med.

[28] Folkhälsomyndigheten. *Hälsa och livsvillkor bland äldre hbtq-personer: En kartläggande litteraturöversikt av svensk forskning 2012–2022*. (2024) samt *Om hälsan bland hbtqi-personer*. (2025).

## 3.6 Trygghet och tillit

Bristande tillit till majoritetssamhällets institutioner kan ta sig olika uttryck. RFSL har tillsammans med säkerhetsföretaget Verisure genomfört två nationella trygghetsundersökningar, 2024 och 2026, om hbtqi-personers upplevelse av trygghet jämfört med befolkningen som helhet.[29] I båda undersökningarna genomförde Demoskop en parallell befolkningsundersökning med samma frågor, vilket möjliggjorde jämförelser mellan hbtqi-personer och befolkningen i stort. Resultaten visar att hbtqi-personer generellt känner sig mindre trygga i sitt närområde och har lägre tillit till rättsväsendet än befolkningen i stort. De upplever också i lägre grad att polis och väktare bidrar till ökad trygghet på offentliga platser.

I undersökningen 2026 uppgav 79 procent av befolkningen att de känner sig tryggare när polis eller väktare är närvarande. Bland hbtqi-personer var motsvarande andel 58 procent. I undersökningen från 2024 uppgav dessutom en tredjedel av hbtqi-personerna att de tvärtom känner sig mer otrygga när polis eller väktare finns på allmän plats. Den lägre tilliten till polis och rättsväsende hänger bland annat samman med tidigare negativa erfarenheter. För vissa hbtqi-personer påverkas tilliten också av erfarenheter från länder där homosexualitet är tabubelagt eller kriminaliserat.

Undersökningen från 2026 visar också tydliga skillnader i synen på den framtida tryggheten i Sverige. Två av tre hbtqi-personer (66 procent) tror att tryggheten kommer att försämras, jämfört med knappt fyra av tio i befolkningen som helhet (38 procent). Oron är störst bland transpersoner. Där tror 73,1 procent att tryggheten kommer att bli sämre. Bland bisexuella och pansexuella personer är motsvarande andel 72,6 procent och bland homosexuella 64,8 procent. Enligt RFSL kan den stora oron bland transpersoner delvis förklaras av återkommande negativa angrepp i samhällsdebatten och ett hårdare samtalsklimat i sociala medier.

Undersökningen visar också att hbtqi-personer i högre grad än befolkningen som helhet känner oro för att utsättas för nätmobbning. Bland hbtqi-personer svarade 24,4 procent att de känner oro för detta, jämfört med 11 procent av befolkningen som helhet. Av hbtqi-personerna uppgav 8,1 procent att de känner sig mycket oroliga.

Samtidigt pekar resultaten på möjliga sätt att stärka tryggheten och tilliten. Sju av tio hbtqi-personer uppger att de skulle känna större trygghet i kontakt med rättsväsendet om personalen har fått utbildning och ökad kompetens om hbtqi-frågor. Åtta av tio uppger att synliga signaler om hbtqi-kompetens, exempelvis regnbågsflaggor, skyltning eller ett aktivt välkomnande bemötande, ökar känslan av trygghet i verksamheter som exempelvis polisstationer och bibliotek.

[29] RFSL, *Summering av enkäten Hbtqi och trygghet* (2024) respektive RFSL *Trygghetsrapport 2026: 20 frågor och påståenden till hbtqi-personer om deras trygghet* (2026)

**Tabell 2 Upplevd otrygghet i olika situationer (andel i procent)**

| Situation | Hbtqi-personer (%) | Befolkningen i stort (%) |
|---|---|---|
| När jag är ute och roar mig | 50,8 | 40 |
| På resa utomlands | 45,5 | 24 |
| I kollektivtrafiken | 43,3 | 31 |
| På allmänna platser | 26 | 17 |
| På jobbet/i skolan | 13,3 | 4 |
| På idrotts- och fritidsaktiviteter | 13,2 | 7 |
| Hemma hos familj/släktingar | 6,9 | 2 |
| I mitt hem | 4,3 | 3 |
| Hemma hos kompisar | 1,6 | 1 |
| Känner sig inte otrygg i någon situation | 22,9 | 35 |
| Vet ej/vill inte uppge | 2,7 | 6 |

*Antal respondenter: 1 243 hbtqi-personer i Sverige över 18 år. Källa: RFSL 2026.*

## 3.7 Trendbrott bland unga

Bland unga i Sverige har synen på hbtqi-personer under lång tid i huvudsak varit positiv. Det finns dock tecken på att de hbtqi-fientliga strömningar som märks i samhället i stort även börjar påverka ungas attityder. Detta framkommer i Forum för levande historias studie *Unga tycker om andra – en studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet* (2026). Myndigheten genomför återkommande undersökningar bland niondeklassare och gymnasieelever årskurs 1–3 för att följa svenska skolelevers attityder till olika minoritetsgrupper: judar, muslimer, romer, samer, afrosvenskar/svarta personer samt homo-, bi- och transpersoner.

Undersökningen som presenterades 2026 visar att en majoritet av eleverna fortfarande stödjer värden som öppenhet och mångfald. 72 procent instämde i påståenden om att människor ska få leva sina liv som de vill och att samhället gynnas av mångfald av traditioner och livsstilar.

Samtidigt visar rapporten ett tydligt trendbrott i ungas attityder till hbtq-personer. I en tidigare undersökning från 2013 var homo-, bi- och transpersoner den minoritetsgrupp som unga hade mest positiva attityder till. I 2026 års undersökning är det i stället den grupp som flest unga förhåller sig negativa till.

Andelen elever som helt eller delvis tog avstånd från påståendet ”Det är lika naturligt att vara homosexuell som heterosexuell” ökade från 19 procent år 2013 till 40 procent år 2026. Samtidigt minskade andelen som instämde i påståendet från 74 procent till 43 procent.

Även attityder till att ha en hbtq-person som granne har förändrats. Andelen elever som instämde i påståendet ”Det skulle vara helt okej att bo granne med

en homosexuell, bisexuell eller transperson” minskade från 84 procent år 2013 till 67 procent i 2026 års undersökning. Under samma period ökade andelen som tog avstånd från påståendet från 6 procent till 18 procent.

Elever som har negativa attityder till en minoritetsgrupp tenderar också att ha negativa attityder till andra grupper. Rapporten slår bland annat fast att:

- elever på de högskoleförberedande gymnasieprogrammen uppvisar genomgående en lägre grad av negativa attityder än elever på yrkesprogrammen
- flickor ger i allmänhet uttryck för mer positiva attityder än pojkar
- det finns ett samband mellan förekomsten av samtal om politik i familjen och mer positiva attityder till afrosvenskar/svarta personer, judar, samer och hbt-personer
- elever med utländsk bakgrund uppvisar mer negativ inställning till hbt-personer, judar och samer, jämfört med eleverna med svensk bakgrund

# 4 Hat, hot och hbtqi i Göteborg

De formella förutsättningarna att leva som hbtqi-person i Göteborg är desamma som för övriga Sverige. Samtidigt har lokala förhållanden och de erfarenheter hbtqi-communityt i Göteborg bär med sig betydelse både för hur de vardagliga livsvillkoren tar sig uttryck och hur de upplevs. Det gäller bland annat utsattheten för hot och hat.

## 4.1 Från bögknackarstad till hbtqi-stad

I Göteborg, liksom i övriga Sverige, var homosexualitet och könsöverskridande uttryck starkt stigmatiserade under 1950- och 1960-talen. Särskilt under 1950-talet var homofientligheten utbredd. Mötesplatser förekom i viss utsträckning i Göteborg, men var ofta informella och präglades av behovet av anonymitet. Göteborg har dessutom beskrivits som en utpräglad arbetarstad med traditionella och starka normer kring kön och familj.[30] Med den starka (kropps-) arbetande mannen och kärnfamiljen som ideal, har hbtqi-personer behövt olika strategier för att kunna leva sina liv.

Homosexuella män som försökte undkomma begränsande normer, kunde till exempel så länge linjetrafiken på Nordatlanten var i gång söka arbete på Amerikabåtarna då det var en arbetsplats många homosexuella män sökte sig till och där den sociala kontrollen var mindre. Män möttes dessutom i hemlighet i parker och andra utomhusmiljöer där kontakt diskret kunde tas.[31] Lesbiska kvinnor var i Göteborg, liksom i övriga landet, i större utsträckning hänvisade

[30] Göteborgs Stad *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Samtal om HBT-personers livssituation i Göteborg.* (2006) samt *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Del 2: Transpersoners livssituation i Göteborg* (2008)
[31] Nilsson, Arne, *Såna & riktiga karlar: Om manlig homosexualitet i Göteborg decennierna kring andra världskriget,* (Göteborg*:* Anamma 1998) och Nilsson, Arne, ”*Såna” på Amerikabåtarna:* (2006) *De svenska Amerikabåtarna som manliga homomiljöer*, (Stockholm: Normal 2006)

till privata hem och små informella vänskapskretsar.[32] För personer med transidentiteter var synligheten vid den här tiden starkt begränsad – att vara trans betraktades främst som ett medicinskt avvikande tillstånd.

Under 1970- och 1980-talen var det fortfarande vanligt att hbtqi-personer utsattes för stigma och diskriminering eller levde med en rädsla för att utsättas om den egna identiteten blev känd. Samtidigt växte ett mer organiserat civilsamhälle fram i Göteborg, vilket bidrog till att synliggöra hbtqi-personers livsvillkor och föra upp frågorna på den politiska dagordningen. Genom bland annat RFSL Göteborg, den lokala kvinnorörelsen som synliggjorde lesbiska erfarenheter och närradiosändningen Göteborg Gay Radio, som förmedlade nyheter och information om föreläsningar, möten och kulturevenemang, stärktes ett civilsamhälle som sedan dess varit pådrivande i arbetet för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg.

Betydelsen av majoritetssamhällets acceptans och inställning löper som en röd tråd i berättelserna och förutsättningarna för hbtqi-liv i Göteborg. Med utbrottet av hiv och aids under 1980-talet följde en backlash vad gällde samhällets attityder gentemot hbtqi-personer. Något även hbtqi-communityt i Göteborg behövde förhålla sig till och hitta strategier för utifrån sin minoritetsposition.

Ibland har utvecklingen gått olika håll samtidigt. På samma gång som synligheten för hbtqi-personer under 1990-talet ökade och flera samhällsreformer genomfördes, till exempel införandet av registrerat partnerskap 1995, hade det sedan några år tillbaka rapporterats om homofobiskt motiverat våld och trakasserier i Göteborg. En synlig närvaro av högerextrema grupper i stadsmiljön spred rädsla i communityt och flera mord- och våldsfall där homosexuella personer var offer fick stor uppmärksamhet i medierna. Två av dessa mord var då en 32-årig homosexuell man 1990 mördades med ett 50-tal knivhugg på en parkeringsplats i Göteborg och en 60-årig man 1992 mördades i närheten av Järntorget då han av förövarna uppfattats som homosexuell. I båda fallen utfördes morden av aktiva nynazister.[33] Göteborg fick på grund av detta i vissa sammanhang epitetet ”bögknackarstad”.

## 4.2 Göteborgs Stad och hbtqi

För att stärka homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter och livsvillkor tog Göteborgs Stad, på uppdrag av kommunfullmäktige, fram två rapporter om hbt-personers situation i Göteborg 2006 och 2008.[34] Med stöd av rapporternas slutsatser, ett aktivt civilsamhälle och ett nybildat tvärpolitiskt hbt-nätverk inleddes därefter ett mer systematiskt arbete inom Göteborgs Stad för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor.

[32] Lindholm, Margareta & Nilsson, Arne: *En annan stad: kvinnliga och manliga homoliv 1950-1980.* (Stockholm: Alfabeta/Anamma 2002)
[33] Expo, *Naziterrorn mot homosexuella: 5 mord sedan 1984,* Expo, nr 4/5 (1997)
[34] Göteborgs Stad *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Samtal om HBT-personers livssituation i Göteborg.* (2006) samt *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Del 2: Transpersoners livssituation i Göteborg* (2008)

Från att hbtqi-personers liv i jämförelse med exempelvis Stockholm närmast varit en icke-fråga för majoritetssamhället i Göteborg, började hbtqi-frågor uppmärksammas alltmer. 2007 startade till exempel den första hbtqi-festivalen, HBT-GBG, som var föregångare till dagens West Pride. År 2011 hissades regnbågsflaggan för första gången på Gustaf Adolfs torg och 2013 inrättades Sveriges första kommunala hbtq-råd i Göteborg. År 2017 antog kommunfullmäktige stadens första styrdokument med hbtqi-fokus.

År 2014 utsåg RFSL Göteborg till Sveriges bästa hbtqi-stad. Ett brett politiskt stöd, ett starkt civilsamhälle och en ökad integrering och samordning av hbtqi-perspektivet i stadens verksamheter, brukar anges som skäl till stadens resa på området. Särskilda mötesplatser för unga, stöd till hbtqi-personer utsatta för våld i nära relationer och inrättandet av ett regnbågshus är exempel på ytterligare insatser som genomförts de senaste åren för att stärka hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg.

Samtidigt vittnar hbtqi-communityt om att utsattheten för hat och hot på nytt har ökat i Göteborg. I de berättelser som samlats in för den här rapporten, återkommer många till situationen på 1990-talet. Det gäller särskilt bland de äldre hbtqi-personerna där 1990-talets utsatthet finns kvar som ett kollektivt minne.

## 4.3 Göteborgsdata i nutid

Den lokala statistiken över hbtqi-personers utsatthet för hatbrott är begränsad. Tillsammans med berättelser och andra underlag kan den ändå ge en viss bild av situationen. GDB i Polisregion Väst, som utreder ärenden med hatbrottsmarkering, fick under 2025 in 260 sådana ärenden för utredning i Göteborgs kommun. Totalt anmäldes 306 hatbrottsmarkerade ärenden.

I polisens utredningssystem registreras inte vilket hatbrottsmotiv ett ärende avser. Polisen uppger också att vissa ärenden är felaktigt markerade som hatbrott samtidigt som andra hatbrott aldrig markeras. Statistiken behöver därför tolkas med stor försiktighet. Vid en genomgång av de hatbrottsmarkerade ärenden som GDB utredde under 2025 kunde polisen identifiera nio ärenden som bedömdes vara riktade mot hbtqi-gruppen.

Polisen bedömer att mörkertalet för hatbrott är mycket stort. För att öka benägenheten att anmäla brott arbetar Polisregion Väst bland annat genom Demokrati- och hatbrottsrådet, ett samverkansforum som inrättades 2015 på initiativ av Polismyndigheten. Där möts polisen och representanter för civilsamhället i Göteborg för att utbyta kunskap, dela erfarenheter och samordna insatser för att förebygga och motverka hatbrott. Polisen betonar också vikten av att personer i utsatta grupper anmäler samtliga händelser, eftersom flera anmälningar kan underlätta utredningen och göra det lättare att påvisa brott.

### 4.3.1 Trygg i Göteborg 2026

Ytterligare ett mått på hur utsattheten ser ut för hbtqi-personer i Göteborg kan hämtas från SOM-institutets trygghetsundersökning 2026. I undersökningen som belyser invånarnas upplevelser av trygghet, oro och utsatthet för brott framgår att resultatet för göteborgare med hbtqi-identitet jämfört med befolkningen i övrigt i flera fall sticker ut - bland annat vad gäller den egna identitetens betydelse för upplevelsen av trygghet i det egna bostadsområdet. Medan 54 procent av personer med hbtqi-identitet uppger att deras identitet i någon grad minskar deras känsla av trygghet, är motsvarande siffra för personer som inte identifierar sig som hbtqi 2 procent. Även vad gäller klädval, frisyrer och annat som kan kopplas till en normbrytande identitet, ligger hbtqi-gruppen högt. Här uppger 21 procent av hbtqi-gruppen att kläder och uttryck påverkar känslan av trygghet på ett negativt sätt, jämfört med 4 procent för personer som inte identifierar sig som hbtqi.

Likaså uppger fler i hbtqi-gruppen (26 procent) än i gruppen kvinnor (22 procent) att de under de senaste 12 månaderna avstått från att åka kollektivt på grund av oro för att utsättas för brott. Samma mönster gäller frågan om man har hållit i nyckel eller annat tillhygge i handen när man gått hem sent på kvällen på grund av oro för att utsättas för brott. Det svarar 51 procent i hbtqi-gruppen och 43 procent av kvinnorna ja på.[35]

### 4.3.2 Göteborgarnas inställning till hbtqi-undervisning

I likhet med flera nationella undersökningar om attityder till hbtqi-frågor visar även en enkätundersökning som Göteborgs-Posten låtit genomföra om göteborgarnas inställning till hbtqi-undervisning i skolan tydliga könsskillnader. Undersökningen omfattade drygt 1 600 personer från 18 år och äldre och publicerades i januari 2026.

Resultaten visar att en majoritet av göteborgarna är positiva till hbtqi-undervisning i skolan. Omkring 59 procent anser att den är viktig, medan cirka 34 procent har en negativ inställning, vilket visar att det finns tydligt skilda uppfattningar i frågan.

Kvinnor är genomgående mer positiva än män. Bland män uppger omkring 30 procent att hbtqi-undervisning inte är viktig alls, jämfört med cirka 8 procent av kvinnorna.

Skillnaderna är särskilt tydliga bland de yngre göteborgarna. Bland kvinnor i åldern 18–29 år anser 74 procent att hbtqi-undervisning i skolan är mycket eller ganska viktig, medan motsvarande andel bland män är 33 procent. Samtidigt anser 60 procent av de unga männen att undervisningen inte är särskilt eller inte alls viktig, jämfört med 22 procent av de unga kvinnorna.[36]

[35] SOM-institutet, *Trygghet i Göteborg*, SOM-rapport nr 2026:31, Göteborgs universitet (2026).
[36] Göteborgs-Posten, ”Unga män mest negativa till hbtqi-undervisning i skolan”, 16 januari 2026. Undersökningen genomfördes av Indikator Opinion och besvarades av 1 608 personer. Urvalet omfattade 4 000 röstberättigade göteborgare, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 40 procent.

### 4.3.3 RFSL:s temperaturmätare

Den låga anmälningsbenägenheten vid utsatthet för brott, gör det svårt att utifrån den offentliga statistiken fastställa den faktiska omfattningen av hbtqi-personers utsatthet för hatbrott. Hbtqi-personer som behöver stöd och inte har tillit till rättsvårdande samhällsfunktioner tenderar i stället att vända sig till stödfunktioner inom det egna communityt. Hösten 2024 lät RFSL Göteborg sina medlemmar svara på en enkät om trygghet och utsatthet. Enkäten besvarades av 96 personer och bör därför ses som en temperaturmätning snarare än ett statistiskt säkerställt resultat.

Av enkätsvaren framgår att 88 procent av de svarande medlemmarna uppgav att de någon gång upplevt hat eller hot i vardagen. Det som inträffat påverkade dessutom deras upplevelse av trygghet i Göteborg till det sämre i 76 procent av fallen.

På frågan om en negativ händelse fått den utsatta att ändra sitt sätt att röra sig, klä sig eller uttrycka sig, svarade 32 procent ja, 44 procent nej och 24 procent ibland.

I undersökningen fick medlemmarna också svara på vad som gör personen tryggare i Göteborgs offentliga rum. Här uppgav 38 procent: allierade som säger ifrån (personer som inte själva är hbtqi men som står upp för gruppens rättigheter), 33 procent: tryggare mötesplatser, 14 procent: mer närvaro av civilsamhället och 14 procent: stöd från vänner/familj.

## 4.4 Berättelser om hat och hot i Göteborg

Göteborgs hbtqi-community består av en mångfald av identiteter och sätt att leva. Samtidigt framträder tydliga mönster och återkommande gemensamma erfarenheter av hot och hat i de samtal som har förts med olika grupper av hbtqi-personer i Göteborg.

För att samla in communityts berättelser och upplevelser har stadsledningskontoret genomfört fokusgruppssamtal och tagit emot berättelser som några av föreningarna samlat in från sina medlemmar. I fokusgruppssamtalen deltog en eller flera företrädare för sammanlagt åtta lokala hbtqi-föreningar och grupper: RFSL Göteborg, Transammans Väst, West Pride, FPES Väst, SFQ Göteborg, Homan, HBTQ-Seniorerna och Newcomers (de två sistnämnda är grupper inom RFSL Göteborg). Dessutom har separata möten hållits med HBTQI-rådets referensgrupp.

Vad gäller unga hbtqi-personers upplevelser och erfarenheter av hot och hat redovisas dessa under 4.5 Unga hbtqi-personers utsatthet.

Fokusgruppssamtalen utgick från följande frågeställningar:

- Hur ser utsattheten ut?
- Vilka utsätts?
- Var och när förekommer hat och hot?
- Varifrån kommer hatet och hoten?

Insamlat underlag redovisas inte i rapporten för att inte enskilda personer ska kunna identifieras. I stället anges endast vilken förening eller grupp som bidragit med berättelsen. Att en förening eller grupp anges som källa betyder inte nödvändigtvis att alla medlemmar i den namngivna föreningen/gruppen har upplevt en liknande situation eller delar synpunkten som framförs.

### 4.4.1 Hur ser utsattheten ut?

Det finns en stor samsyn bland de grupper och personer i hbtqi-communityt i Göteborg som bidragit till rapporten om att situationen för hbtqi-personer försämrats de senaste åren. Samtidens hbtqi-fientliga strömningar, sociala mediers genomslag, hätska offentliga utspel, en ökad polarisering i samhället, kulturell och religiös intolerans och en normalisering av hat och hot mot minoritetsgrupper har enligt deltagarna sammantaget bidragit till en större utsatthet för hbtqi-personer i Göteborg. Flera uttrycker också oro för att den hotfulla situation som communityt upplevde i Göteborg under 1990-talet ska återkomma.

En mängd nya lagstadgade rättigheter och stadens egen resa på hbtqi-området har på ett drygt kvartsekel påtagligt förändrat förutsättningarna att leva som hbtqi-person i Göteborg. Många i hbtqi-communityt har därför egen erfarenhet av att positiv förändring är möjlig genom civilsamhällets mobilisering och uthålliga arbete - särskilt om det finns ett brett politiskt stöd.

Samtidigt uttrycks oro över att den vardagliga utsattheten i Göteborg på nytt har börjat öka. Fysiska påhopp på stan, blickar och hatiska glåpord, hotfulla inlägg på sociala medier, brända regnbågsflaggor och återkommande trakasserier samt subtila, ofta oavsiktliga, nedvärderande och fördomsfulla kommentarer bidrar till en känsla av att ständigt behöva vara vaksam. Men även behovet av att hitta strategier för att undvika att bli utsatt har ökat, till exempel genom att avstå från att visa ömhet offentligt, anpassa sitt uttryck eller hålla sig borta från situationer och platser som upplevs som riskfyllda.

Inom HBTQ-Seniorerna finns en igenkänning i att hbtqi-personer använder olika strategier för att undvika utsatthet eller att få sin identitet avslöjad då samhällsklimatet upplevs som hotfullt. Även om möjligheten att komma ut och leva öppet i dag ser helt annorlunda ut än på 1950-talet, när många av seniorerna var unga, känns tecknen igen. Tongångarna var på den tiden överlag mycket hätska och homosexualitet framställdes i tidningsartiklar som något avvikande, skamligt och något den unga generationen behövde skyddas från.

> ”I arbetarstaden Göteborg var dessutom normativiteten väldig stor, inte minst vad gällde maskulinitetsnormer. I de nya områdena som växte i folkhemmets tidsanda under 50-talet, till exempel i Guldheden, var det självklart med en pappa som försörjare och mamma som hemmafru. Heteronormen var oomstridd. Andra levnadssätt talades det inte om, däremot skulle ungarna akta sig för ’farliga gubbar’.”

Några av föreningarna i fokusgrupperna framhåller att de senaste decenniernas ökade möjligheter för hbtqi-personer att leva öppet och synas i offentligheten, paradoxalt nog samtidigt inneburit att risken för att bli utsatt också ökat. SFQ Göteborg, som organiserar hbtqi-studenter på universitet och högskola, konstaterar att det finns risk både med att vara öppen med sin identitet och att dölja den.

> ”Finns risk om man är öppen utåt, om man rör sig ute i samhället. Men folk kan samtidigt uttrycka sig extra mycket hatiskt om de inte vet vad man är, man behöver då inte hålla igen.”

För de föreningar som bedriver utåtriktad verksamhet har det blivit allt viktigare att förhålla sig till vilka risker verksamhetens synlighet kan innebära. 2023 fick exempelvis Transsammans Väst och RFSL Ungdom med väldigt kort varsel ställa in sitt sommarkollo för transungdomar. Detta efter att stiftelsen Expo hört av sig med information om att NMR planerade en aktion och föreningarna bedömde att de inte kunde garantera deltagarnas säkerhet.

Transammans Väst är en av de föreningar som allra mest märkt av det förändrade samhällsklimatet. En person i föreningen som definierar sig som icke-binär, beskriver attacker av olika slag som något man ständigt behöver förhålla sig till.

> ”Jag och min partner är båda ickebinära och 30 år gamla. Vi uppfattas nog ofta av andra som ett maskulint lesbiskt par. Vi har blivit utsatta för att ungdomar har skrikit bögar och faggots till oss. Dessa har varit killar i 13-årsåldern. Vi har också varit med om att en vuxen man har pekat finger mot oss. En kväll var det även några män/killar som skrek på oss från en bil men vi såg dem inte, hörde bara att det var något med ’sluta vara bögar’. Vi upplever att det blir värre och värre över lag i Göteborg. Utöver detta är vi ofta med om att folk stirrar intensivt eller några gånger himlat med ögon osv. En gubbe gick in i en lyktstolpe för att han stirrade så mycket på oss när vi bara satt i en busskur och höll hand.”

En annan medlem i Transammans, en transfeminin person i 30-årsåldern, har erfarenhet av att hot och hat kan komma från olika håll.

> ”Jag har blivit stirrad på av män på stan en del, både sexuellt, förvirrat, och med illvilja. Online har jag blivit hånad, blivit kallad syndfull, och fått höra att jag inte bör existera. En kväll kom en berusad man fram till oss, en grupp transpersoner som stod och pratade, och började förklara för oss hur vi är en börda för samhället och tar uppmärksamhet från homosexuella. Han började sedan högljutt och aggressivt felköna oss.”

Av säkerhetsskäl har Transammans Väst ingen egen lokal. Syftet är att minska risken för att personer som vill skada föreningen eller dess verksamhet ska kunna lokalisera den. All information om medlemsträffar läggs också ut med stor försiktighet. Inte heller SFQ Göteborg har någon lokal. Efter att ha blivit utsatt för återkommande skadegörelse, bland annat har bajs smetats ut i anslutning till lokalen, valde föreningen att säga upp sin tidigare lokal. RFSL Göteborg, som är den största hbtqi-organisationen i Göteborg, framhåller att ett omfattande säkerhetstänk är a och o för civilsamhället idag.

> ”Vi har med jämna mellanrum utsatts för klistermärken, hakkors…ja olika systematiska attacker på våra lokaler. Man gör sönder fönster, men kommer även in till oss. Till exempel kom en person till RFSL ungdom som sa sig vara medlem… När vi håller årsmöten måste vi se till att verkligen skydda oss - vi är helt tvungna att ha starka säkerhetsrutiner.”

Även om det föreningarna till största delen beskriver handlar om en sorts vardagsutsatthet, ofta i form av verbalt hat och hot, finns det i flera föreningar också erfarenhet av grova fysiska attacker. Bland annat har besökare på Connection, en verksamhet inom RFSL som bland annat arrangerar sociala träffar på Regnbågshuset, blivit angripna.

> ”Ett konkret exempel är ett fall där en ickebinär transperson blivit nedslagen helt oprovocerat och hånad för sitt könsuttryck av en grupp unga män på Andra Långgatan nära Regnbågshuset… En person har även fått stenar kastade efter sig.”

RFSL har vid några tillfällen polisanmält händelser riktade mot föreningen eller enskilda medlemmar. Bland annat efter de allvarliga incidenterna vid Regnbågshuset. De värsta hoten brukar dock enligt föreningen spridas digitalt.

> ”De två tillfällen då vi valt att posta om deltagare i vår Newcomers-grupp[37] har detta resulterat i explicita dödshot och flertalet hatkommentarer från personer i deras ursprungsland. Dessa kommentarer har dolts och polisanmälts.”

Många inom communityt vittnar också om att de utsatts vid upprepade tillfällen. Som en medlem i FPES Väst, en transförening med i huvudsak vuxna medlemmar, beskriver det:

[37] Stadsledningskontorets kommentar; Newcomers är grupp inom RFSL Göteborg som vänder sig till nyanlända hbtqi-personer.

”Gick i en demonstration för kvinnors och transpersoners rätt att vara trygga på natten. Blev trakasserad av högerextremister. De följde efter och filmade, försökte provocera. De filmade för att sen lägga upp på nätet – en kompis fick hot efter det. Har också hänt att folk kommer fram på krogen och vill starta bråk. I somras hade jag fått stryk om jag varit ensam. Det var fyra män runt 30 år. Vi var på en krog på Avenyn, de började stöka efter att de sett oss utifrån och kommit in.”

För en person aktiv i Homan, en förening med fokus på hbtqi och heder, har det mångåriga engagemanget och de hot detta har medfört, lett till att personen numera har ett basebollträ till hands hemma.

”Vad ska jag göra? Det kommer hela tiden hot och brev. Jag måste kunna försvara mig. Många känner igen mig. De har sett mig utanför där jag varit och pratat och när jag varit med på tv.”

En annan av Homans medlemmar berättar om arbetskamrater och studiekamrater på sfi (svenska för invandrare) som på olika sätt markerat avstånd när de förstått hur han lever. Det största obehaget står dock mannens ursprungsfamilj för.

”Jag är utsatt av min familj. Min systers man säger att ’jag kommer att slå honom om jag ser honom’. Familjen vill inte träffa mig – på grund av den jag är. Hur kan jag ändra mig? De bor här sen länge, det hjälper inte. De ser flaggor, parad… allt. Min syster säger till sin dotter ’det är inget’ när hon frågar om flaggor på stan.”

I HBTQI-rådets referensgrupp finns en mängd egenupplevda erfarenheter av hot och hat. De har även i sina sociala nätverk tagit del av vad andra varit med om. Ändå konstaterar gruppen att många i communityt förvånansvärt sällan funderar på hur utsattheten påverkar dem. Den har på något vis blivit en del av vardagen.

”Jag upplever att vi många gånger inte pratar så mycket men om jag skulle fråga de jag känner så skulle alla säkert ha något att berätta. Det blir en normalisering och man skäms lite. Och man vill träffas och ha roligt och inte prata om det.”

Ibland kan det också vara svårt att veta om man blivit utsatt på grund av att man är den man är, eller om det finns helt andra förklaringar. En i referensgruppen som lever i en samkönad relation med barn ger exempel på sådana situationer.

”När man är queer och råkar ut för saker som inte är som de ska, så vet man inte alltid om det beror på att man är queer. Man blir kanske inte inbjuden eller barnet blir inte uttaget till match till exempel, men man vet inte om det beror på att barnet har hbtqi-föräldrar eller något annat.”

Ibland är det dock uppenbart att erfarenheten av det som sägs eller görs är kopplat till ens hbtqi-identitet.

”Har fått klassiska dödshot med urklippta bokstäver skickad till min hemadress.”

”Det räcker att man lajkar något på nätet, om dragqueens till exempel, för att få hundra hatmeddelanden.”

”En bekant till mig har blivit nedslagen i Brunnsparken av en grupp unga män. Han och hans kille höll varandras händer, en kväll på hållplatsen. Nu tittar han sig alltid över axeln. Det händer nåt med en efter sånt.”

”Chefen anställde mig och sedan skulle vi på tjänsteresa tillsammans. Vi kom till Bologna sent på kvällen och tog ett par öl i baren och han sa till mig - nyanställd och provanställd - ’är det inte jävligt äckligt att få en kuk upp i röven?’ ”

Flera i HBTQI-rådets referensgrupp har arbetat aktivt för hbtqi-personers rättigheter under många år och har därmed också upplevt hur hat och hot förändrats i både form och intensitet över tid. En i gruppen har utsatts för allvarliga hot vid flera tillfällen. På 1990-talet blev personen jagad av nazister när hen klev av spårvagnen vid Wieselgrensplatsen. År 2012 hann polisen ingripa innan situationen eskalerade.

”Polisen ringde och varnade när de hade lyssnat av att det var ett gäng som var ute efter mig. Jag fick inte komma hem på ett och ett halvt dygn.”

När samma person utsattes 2025 saknades dock orken att genomföra en polisanmälan.

”Jag fick ett anonymt hot på mobilen från ett okänt nummer. Det stod att jag borde passa mig och att jag kunde råka illa ut på stan för att jag är en ‘sån bög’. Jag tog kontakt med polisen, men jag gjorde ingen formell polisanmälan. Jag orkade inte just då.”

### 4.4.2 Vilka utsätts?

Det korta svaret som de deltagande föreningarna ger på vilka hbtqi-personer som riskerar att utsättas för hot och hat är: alla. Med alla avses då alla som bryter mot heteronormen eller könsnormer i allmänhet. Men samtidigt är enigheten stor kring att det finns grupper inom hbtqi-communityt som löper större risk än andra, likaså att utsattheten kan se olika ut och komma från olika håll.

Några grupper som återkommande lyfts fram är transpersoner; icke-binära och personer med feminina uttryck som bryter mot könsnormer; personer som offentligt företräder hbtqi-communityt; hbtqi-personer som bryter mot hedersnormer och unga hbtqi-personer. De personer som samtliga föreningar beskriver som mest utsatt är individer och grupper som bryter mot normer på flera sätt. Det kan till exempel handla om att vara hbtqi-person och svart eller att vara hbtqi-person och leva i en hederskontext.

West Pride poängterar att det är viktigt att se att hbtqi-personer i Göteborg och Sverige inte står fria från de hbtqi-fientliga strömningar som alltmer breder ut sig i omvärlden. Alla normbrytare riskerar att drabbas av hatet, men transpersoner, intersex-personer och icke-binära tillhör de grupper som enligt föreningens erfarenhet är särskilt utsatta – vilket inte minst märkts i den hårdföra transdebatt som West Pride menar har kommit också till Sverige.

Begreppet passera är ett centralt begrepp för att förstå vilka som oftare än andra blir utsatta för hat och hot och används återkommande av föreningarna. De personer som passerar, det vill säga personer som av omgivningen inte uppfattas som normbrytare, löper mindre risk att utsättas för hat och hot än de som på ett synbart bryter mot normen. Därför löper exempelvis transkvinnor som inte uppfattas som ciskvinnor och homosexuella män med feminina uttryck större risk att utsättas för våld eller trakasserier än transkvinnor som uppfattas som ciskvinnor och män med mer traditionellt maskulina uttryck.

Flera kopplar ihop ökad utsatthet med de sociala mediernas genomslagskraft. I HBTQI-rådets referensgrupp finns både erfarenheter av och oro för de risker som kan följa av att vara öppen som hbtqi-aktivist. Personer som offentligt företräder hbtqi-organisationer eller på annat sätt deltar i samhällsdebatten om hbtqi-personers rättigheter riskerar att hängas ut på nätet, utsättas för organiserade hatkampanjer, få hot riktade emot sig eller utsättas för andra former av repressalier.

Även RFSL Göteborg och West Pride har fått ta emot våldsamma reaktioner efter att föreningarnas företrädare framträtt i media eller deltagit i panelsamtal. På sikt kan detta få negativa konsekvenser för demokratin, menar föreningarna.

Om ingen öppet vågar företräda hbtqi-communityt, riskerar hbtqi-personers röster att tystna i det offentliga samtalet.

Föreningar som möter hbtqi-personer som lever under starka hedersnormer, eller som kommer från länder där synen på familj och sexualitet är mycket konservativ och där homosexualitet är tabu eller förbjudet, beskriver dessa personers utsatthet som mycket stor. I Göteborg har bland annat föreningen Homan uppmärksammat situationen för hbtqi-personer som lever i en hederskontext. Föreningen har under flera år besökt skolor för att prata om hbtqi och heder, och arbetar också för att synliggöra dessa personers utsatthet i offentliga sammanhang. Erfarenheten är att det ibland räcker med att ett rykte om en persons hbtqi-identitet börjar spridas för att personen ska drabbas av allvarliga konsekvenser.

RFSL Göteborgs grupp Newcomers, som främst riktar sig till asylsökande och nyanlända, möter hbtqi-personer som är utsatta från flera håll samtidigt och därför riskerar att hamna i en särskilt svår situation. De riskerar att hatas och hotas både av landsmän i Sverige, av personer i hemlandet och även av hbtqi-fientliga grupper i det svenska samhället. Det gör att dessa personer ofta lever med en ständig rädsla för att få sin identitet röjd. Att det även i Sverige finns homo- och transfobi är enligt Newcomers inget som förvånar de nyanlända hbtqi-personerna. Jämfört med situationen i hemlandet kan hatet här till och med upplevas som mer hanterbart. Däremot har Newcomers mött flera som uttryckt förvåning över att rasismen i Göteborg är så mycket större än de hade förväntat sig.

### 4.4.3 Var och när förekommer hat och hot?

Vittnesmålen från hbtqi-communityt visar att angrepp och andra incidenter kan äga rum i alla delar av Göteborg och alltså inte är begränsade till något enskilt område. Samtliga föreningar lyfter samtidigt fram nätet som en central och alltmer betydelsefull arena för spridning av hat och hot.

I flera av de berättelser som stadsledningskontoret fått ta del av, framgår det inte var i Göteborg händelsen ägt rum. Men ett antal platser och miljöer är uttryckligen nämnda:

- Centrum: Avenyn, Centralstationen, Andra Långgatan, Gustav Adolfs torg, Järntorget, Kungsportsplatsen, Brunnsparken, Drottningtorget, Nordstan
- Andra områden: Hisingen, Angered, Majorna, Södra Skärgården, Bergsjön, Kortedala, Västra Frölunda, Hammarkullen, Kungssten
- Kollektivtrafiken, hållplatser samt vägar till och från hbtqi-mötesplatser och evenemang
- Krog- och nattlivsmiljöer
- Skolor och sfi-lokaler
- Religiösa mötesplatser
- Hemmet och närområdet
- West Pride-paraden och andra publika evenemang

Upplevelsen av hur omfattande näthatet är varierar beroende på hur aktiv föreningen och dess medlemmar är på nätet. I HBTQ-Seniorer finns både personer som är mycket aktiva på sociala medier och personer som knappt alls använder dem. En av de mest aktiva ser näthatet som den viktigaste plattformen för hat och hot mot hbtqi-personer:

> ”Väldigt mycket av hotet och hatet finns online. Bland annat på X, Flashback och Facebook, men även på alternativa medier som Riks. Framför allt utsätts bögar och transpersoner/icke-binära. Attackerna går i linje med det som framförs av vit makt-miljön även om de som hatar inte själva tillhör den miljön.”

Analysen som den nätaktiva senioren drar, är att den hårda tonen på nätet sanktioneras av välkända profiler, radiopratare och debattörer. Genom sina kanaler fortsätter de att sprida och förstärka de negativa beskrivningar av särskilt transpersoner som redan förekommer på digitala plattformar.

Newcomers tillhör de grupper som har störst erfarenhet av grova hot på nätet.

> ”Ibland kommer det från personer i hemlandet – om någons hbtqi-identitet är synlig. I såna fall måste vi moderera kommentarsfältet hela tiden. En del av landsmännen finns här, andra i hemlandet”.

Gruppen har även erfarenhet av att hbtqi-personer blir utsatta på fysiska platser.

> ”Sfi är ett sammanhang där det kan vara riskabelt, där homosexualitet och pedofili kan kopplas ihop – vilket gör det omöjligt att vara öppen. De som är trans försöker klä sig och uppträda så att de passar in innan de kommer till sfi:n - det är omöjligt att klä sig som sig själv där.”

Att bli utsatt för hån och förnedring i offentliga miljöer av okända personer är ett återkommande tema i många av berättelserna. De situationer som tre olika medlemmar i RFSL beskriver, är upplevelser som liknar många andras.

> ”Jag bor idag i Kvillebäcken, och känner mig tyvärr otrygg i området jag bor i. När jag och min partner, som är synligt ickebinär, går på gatorna och öppet håller hand märker vi att vi får människor som stirrar, viskar eller på andra sätt uppmärksammar att vi är normbrytande”.

> ”Jag tycker att det är värst under helgkvällar, när människor är berusade. Då är de mer benägna att fälla kommentarer eller uppträda hotfullt. Detta är ett ännu större problem när jag rör mig i centrala stan under helger och sena kvällar, särskilt om min partner är med.”

> ”Att passera t ex Ullevi eller andra ställen där alkoholpåverkade människor i grupp finns. Att vara ute när det är mörkt som kvinna känns aldrig tryggt, att dessutom ha ett regnbågsparaply etc gör det mer otryggt.”

En person aktiv i Transammans berättar om en incident som inträffade i samband en resa med kollektivtrafiken – ett sammanhang flera andra har liknande erfarenheter av.

> ”Min dotter, en transtjej, blev slagen vid busshållplatsen i Kungssten. Klockan var 17 och det var många personer som såg men ingen grep in. Det var ett gäng tonårskillar som slog henne. Hon kom lyckligtvis därifrån och in på sin buss.”

### 4.4.4 Varifrån kommer hoten och hatet?

Flertalet föreningar och grupper, däribland HBTQI-rådets referensgrupp, menar att alla som bryter mot heteronormen riskerar att möta negativa kommentarer, avståndstaganden och påhopp från många olika håll. Både sådant som bottnar i obetänksamhet och sådant som riktas medvetet.

> ”Det kan komma från alla. Eller de flesta. Familjen. Församlingen. Arbetsgivare. Skolkamrater. Lärare. Kollegor. Folk på stan.”

Däremot, menar referensgruppen, kommer det organiserade hatet som sprids via sociala medier främst från den högerextrema miljön som besitter ett våldskapital. Detta kan i sin tur fångas upp av offentliga personer, skribenter och så kallad alternativ media, exempelvis medieplattformen Riks, som sedan sprider vidare och därmed förstärker hatretoriken.

Andra aktörer som också lyfts av många är personer och ledare i konservativa miljöer och religiösa sammanhang som kraftigt tar avstånd från homosexualitet. Samt landsmän till hbtqi-personer, både lokalt i Göteborg och internationellt, som ser samkönade relationer och transpersoners rätt till sin identitet som något frånstötande och onormalt och därmed som något som drar skam över familjen.

Oavsett varifrån hatet och hoten kommer, pekas män genomgående ut som mer aktiva än kvinnor. Det gäller särskilt yngre män och män som agerar i grupp.

## 4.5 Unga hbtqi-personers utsatthet

Att det nuvarande samhällsklimatet påverkar unga hbtqi-personer särskilt negativt framgår både av Forum för levande historias rapport om ungas attityder till minoritetsgrupper[38], av unga hbtqi-personers egna berättelser och av erfarenheter från verksamheter i Göteborg som möter målgruppen. Skolan framträder tydligt som en central arena för utsatthet, samtidigt som unga beskriver att hot, trakasserier och otrygghet även förekommer i offentliga miljöer och digitala sammanhang. Verksamheter i staden som möter målgruppen unga hbtqi-personer betonar att hotet och hatet både är vardagligt och brett förankrat. Inom gruppen hbtqi-ungdomar är det framför allt trans- och ickebinära personer som lyfts fram som särskilt utsatta tillsammans med unga hbtqi-personer som lever i en hederskontext där de begränsas utifrån kontroll från familj/släkt.

I den rapport om unga hbtqi-personers situation i skolan som Göteborgs Stad tog fram 2022 framkom att en av fyra elever i högstadiet och gymnasiet som identifierade sig som, eller funderade över om de var, hbtqi-personer inte upplevde sig trygga i skolan. Motsvarande siffra i Göteborgs Stads ordinarie elevenkät, som riktar sig till samtliga elever, var en av tio elever. Resultatet i skolrapporten visar på betydande skillnader i upplevd trygghet mellan unga hbtqi-personer och elevgruppen som helhet och pekar på att skolmiljön för många unga hbtqi-personer präglas av otrygghet och utsatthet.[39]

### 4.5.1 Besökare på Göteborgs Stads mötesplatser för unga hbtqi-personer

Som en del av en dialog i oktober 2025 mellan grundskoleförvaltningen och ungdomar som regelbundet besöker Göteborgs Stads mötesplatser för unga hbtqi-personer, ställdes ett antal frågor för att fånga de ungas erfarenheter av hat och hot. Dialogen genomfördes på Regnbågshuset och dokumenterades av Regnbågshusets medarbetare. I dialogerna beskriver de unga att de själva, deras vänner och/eller klasskamrater utsatts för både psykiskt och fysiskt våld i skolmiljön. Den vanligaste formen av utsatthet beskrivs dock som verbal och social snarare än fysisk. Som exempel på inträffade incidenter kan nämnas:

- Saker som blir stulna och förstörda, tex en tröja som spolades ner i toaletten
- Förolämpningar
- Unga som blir fotade, filmade och uthängda
- Utfrysning av elever som är hbtqi, både av andra elever och deras vänner
- Blickar

[38] Forum för levande historia, *Unga tycker om andra – en studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet* (2026).
[39] Göteborgs Stad *Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om. Rapport om unga hbtqi-personers villkor i skolan* (2022).

- Ironiserande och hån, till exempel andra elever som “låtsas vara intresserade”

Utsattheten berör de unga starkt och är ofta en del av vardagen.

> “De sneglar på mig hela tiden. Även om jag inte hör vad de säger, så vet jag precis vad de säger.”

Det lyfts också att det finns en “anti-hbtqi-retorik" på deras skolor, snarare än agerande från enskilda elever.

> “Niorna på min skola håller alltid på att skämta om hbtqi. Skolan tar det inte som en kränkning, men jag upplever det så. Då vill jag inte vara med.”

En av de unga berättar att den i perioder behövt “gå i hemskola” för att det på grund av mobbningen inte gick att vara i skolan.

Vad gäller de som står bakom gliringarna och trakasserier, beskriver de unga dem som elever med behov av att lyfta sig själva. Som “osäkra personer”, och att mobbningen är ett “enkelt sätt att höja sig själva”.

> “Det finns en tydlig makthierarki i klassen och i skolan – de högst upp med flest vänner och de längst ner som är utanför.”
>
> “De trycker ner andra för att lyfta sig själva.”

Grupptrycken upplevs vara väldigt starkt, och “stora grupper med killar” lyfts av flera.

> “Killarna gjorde kräkljud när vi kollade på Torka aldrig tårar.”
>
> “Killarna ville inte ha med honom i omklädnings-rummet.”

Lärarnas roll är väldigt betydelsefull enligt de unga, som skulle önska att fler lärare agerade mot det unga hbtqi-personer utsätts för.

> “Det blir ju svårt för dem att ingripa när de inte ser allt.”
>
> “En hel mobb i korridoren ropade ‘bränn alla bögar’, men ingen lärare gjorde någonting. Trots att de var utanför lärarrummet.”

Det finns också exempel på kränkningar från lärare, och att det då upplevs både värre och svårare att göra en kränkningsanmälan. En person berättar att den haft en lärare som inte accepterade valda pronomen och namn, och att det först var när denna lärare visade detta motstånd inför en annan vuxen (i detta fall en

socialsekreterare) som det togs på allvar. Innan dess "vägrade de göra kränkningsanmälningar".

> "De värsta [kränkningarna] är alltid från lärarna. De har så mycket makt. Då finns inget sätt att anmäla."

Berättelser finns om hur "hela klassen" reagerar med ljud av avsmak, protester och skratt när hbtqi-personer porträtteras i film och bild. Och om hur få lärare det är som i en sådan situation agerar på ett sätt som upplevs bra. Antingen gör läraren ingenting, eller upprepar det effektlösa "nej, gör inte så".

Det finns också erfarenhet från skolor som är bra på att stoppa kränkningar. Det som lyfts är initiativrika lärare och hög närvaro av trygga vuxna.

Ett exempel ges på en lärare som uppfattas agerat rätt sätt vid en filmvisning där det förekom negativa reaktioner på att hbtqi-personer porträtterades. Läraren hade direkt pausat filmen och "skällt ut hela klassen". Personen som berättar betonar att läraren var "en bra lärare" och att den "vet att inte alla hade gjort det".

### 4.5.2 Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige

Stadsledningskontoret har fört samtal med Göteborgs ungdomsfullmäktige (UF) som vid upprepade tillfällen och i olika sammanhang har lyft unga hbtqi-personers utsatthet i skolan. UF har betonat behovet av att frågorna diskuteras mer aktivt i undervisning och i skolans trygghetsarbete. Raster och andra situationer där vuxennärvaron är begränsad, lyfts särskilt fram som tillfällen då kränkningar och trakasserier ofta förekommer.

Enligt UF har användningen av ord som ”bög” och ”gay” blivit normaliserad som skällsord bland unga. De menar att denna typ av språkbruk ofta tolereras eller inte markeras emot tillräckligt tydligt i skolmiljön. Vidare lyfts att det finns behov av att arbeta mer aktivt med frågor om normer, sexualitet och hbtqi-personers rättigheter i skolor i socioekonomiskt utsatta områden, där de unga beskriver att intolerans och negativa attityder mot homosexuella och transpersoner ibland är särskilt utbredda.

### 4.5.3 Unga i den offentliga miljön

I Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 är unga hbtqi-elevers utsatthet i skolan ett av planens högst prioriterade områden. Samtidigt framkommer det i dialoger som ledamöter i Göteborgs Stads HBTQI-råd fört med ungdomar på mötesplatserna för unga hbtqi-personer i staden att den upplevda utsattheten inte begränsar sig till skolmiljön. Trakasserier och hot i offentliga miljöer drabbar också unga. Ett exempel som rådsledamöterna fått till sig är en 16-årig kille som under en spårvagnsresa från Nordstan mot Hisingen utsattes för homofobiska glåpord och trakasserier av två män. Situationen eskalerade successivt och männen uttryckte bland annat att ”sådana som han borde gasas ihjäl”. När männen började resa sig och gå mot honom

upplevde han situationen som så hotfull att han valde att lämna spårvagnen tidigare än planerat eftersom han fruktade att våld skulle uppstå.

Ett annat exempel är en 15-årig kille som vid upprepade tillfällen blivit utsatt för trakasserier från ungdomsgrupper vid torget i Angered. 15-åringen berättar att han blivit knuffad och slagen när han passerat området på väg till spårvagnen och att han ibland tvingats ta omvägar för att undvika att utsättas.

15-åringen vill, liksom många andra unga hbtqi-personer som delat med sig av sina erfarenheter, lyfta fram stadens hbtqi-inriktade fritidsverksamheter som betydelsefulla och trygga platser där han känner sig accepterad och kan vara sig själv.

## 4.6 Erfarenheter från verksamheter i Göteborgs Stad som riktar sig till hbtqi-personer

Inom ramen för arbetet med att ta fram ett underlag om förekomsten och omfattningen av hat och hot mot hbtqi-personer, har stadsledningskontoret intervjuat verksamheter i staden som riktar sig särskilt till hbtqi-personer. Det rör sig både om verksamheter med en särskild inriktning som till exempel Regnbågshuset och unga mötesplatser för hbtqi-ungdomar, men också om andra verksamheter som erbjuder vissa öppettider eller evenemang med fokus på hbtqi. Följande verksamheter har intervjuats:

- Regnbågshuset, förvaltningen för demokrati och medborgarservice
- De unga mötesplatserna GIA, House of Colors och Norma, socialförvaltningarna Hisingen, Nordost och Sydväst
- Kulturhuset Kåken och stadsbiblioteket, kulturförvaltningen
- Hälsoteket, socialförvaltningen Nordost
- Öppna förskolor, förskoleförvaltningen
- Verket, socialförvaltningen Centrum
- Landala Kulturcenter, äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Regnbågshuset är en mötesplats för alla inom hbtqi-communityt. Verksamheten skapas av, med och för hbtqi-communityt och är en plats för möten, engagemang, umgänge, informationsspridning och kreativt skapande. Det är personer, grupper, föreningar, organisationer, nätverk och projekt inom hbtqi-communityt som skapar alla aktiviteter på mötesplatsen. Göteborgs Stad bistår med personal som samordnar verksamheten, stöttar arrangörerna och bemannar de tider som kallas öppet hus.

De unga mötesplatserna finns i tre stadsområden: Hisingen, Nordost och Sydväst och är till för unga från 13 år som identifierar sig som hbtqi+ eller funderar över sin sexualitet och/eller könsidentitet. Ungdomarna är välkomna oavsett var de bor i Göteborg samt kranskommuner. Träffarna hålls på skyddade platser, endast kända för deltagarna.

Förutom ovan beskrivna mötesplatser som vänder sig specifikt till hbtqi-personer, har stadsledningskontoret också intervjuat mötesplatser som har en

bredare inriktning men som har valt att synliggöra ett engagemang och ställningstagande för bland annat hbtqi-personers rättigheter. En av mötesplatserna är Verket som har två verksamheter under samma tak: Verket Unga för de som är mellan 13 och 30 år och Verket Seniorer för de som är seniorer. Både Verket Unga och Verket Seniorer är till för att skapa en meningsfull fritid genom ett deltagarproducerat arbetssätt. Det som händer på Verket styrs av deltagarnas intressen och behov och det är en plats där man kan träffa andra med samma intressen och hitta nya gemenskaper. Den andra mötesplatsen är Landala Kulturcenter som är en av cirka 30 mötesplatser för seniorer i Göteborgs Stad. Även detta är en deltagarstyrd verksamhet där deltagarna kan vara med i aktiviteter och umgås med andra. Det är en generationsöverskridande mötesplats dit alla är välkomna oavsett ålder.

I båda verksamheternas lokaler framgår det tydligt att det är en hbtqi-vänlig mötesplats. Medarbetarna beskriver att deras verksamheter upplevs som trygga platser för hbtqi-personer. De satsar på att ha föredrag som handlar om hbtqi eller mänskliga rättigheter i stort. Under West Pride-festivalen blir det flera aktiviteter med hbtqi-perspektiv. Verket samverkar med Regnbågshuset och de unga mötesplatserna men också med Kyrkans SOS som driver Regnbågslinjen – en stödlinje via chatt, telefon och mejl för hbtqi-personer, närstående och för de som funderar över sin identitet och sexuella läggning. I samarbete med den har Verket Seniorer startat en anhöriggrupp för seniorer med barn och barnbarn med hbtqi-identitet. Personalen i verksamheterna beskriver att de jobbar för ett öppet klimat där alla ska känna sig välkomna och att de säger ifrån och tar diskussionen om deltagare fäller kommentarer som är rasistiska eller på annat sätt nedvärderar olika individer eller grupper.

Hälsoteket i Nordost erbjuder bland annat träning på olika platser i stadsområdet. Ett träningstillfälle i veckan är riktat till transpersoner utifrån att det är en målgrupp som är extra utsatt och som ofta undviker andra gruppträningar. Hälsoutvecklarna förlägger träningen till olika lokaler och meddelar deltagarna på sms var de ska vara eftersom det inte är offentligt.

Kulturhuset Kåken har olika program som vänder sig till hbtqi-personer, bland annat queer-bokcirkel, filmer med queer-tema och föreställningar. Kåken har också ett samarbete med RFSL Göteborg kring träffar med regnbågsfamiljer, till exempel pysseldagar. Biblioteksdelen har en regnbågshylla där de tipsar om litteratur med hbtqi-tema.

Även Stadsbiblioteket har återkommande program med hbtqi-inriktning för både barn och vuxna. Exempel på detta är normbrytande sagor och sagostund med dragartister. Utöver detta har stadsbiblioteket i uppdrag att samverka med West Pride kring festivalen och att samordna stadens deltagande. Under Pride-veckan utgör Stadsbiblioteket Pride House, har utställningar, aktiviteter och hjälper andra verksamheter att delta med sina program.

Två av 20 öppna förskolor i Göteborgs Stad har riktade tider för regnbågsfamiljer två halvdagar i veckan. Regnbågstiderna syftar till att skapa en trygg plats för att diskutera och utbyta erfarenheter med andra familjer i samma situation. Föräldrar som kommer på regnbågstiderna kommer även på de tider

som är till för alla. Riktade tider finns också för familjer med barn i behov av extra stöd på grund av funktionsnedsättning.

### 4.6.1 Verksamheternas erfarenheter av hat och hot

Både Regnbågshusets och de unga mötesplatsernas personal har erfarenheter av att deras verksamheter och deltagare utsätts för hat och hot. Regnbågshuset beskriver till exempel att någon har klottrat hakkors i hissen i det hus verksamheten ligger. I huset finns också bostadslägenheter. En hyresgäst har synpunkter på Regnbågshuset och deras deltagare och brukar uttrycka hat och hotfullheter mot deltagare och personal när de möts i trapphuset. Deltagare utsätts också för trakasserier när de är på väg till eller från verksamheten. Det kan röra sig om verbala kränkningar, glåpord, ifrågasättanden och närgångna frågor. Även inne i Regnbågshuset kan det förekomma visst hat, även om det är i mindre utsträckning. I de fallen rör det sig om deltagare som uttrycker transfobiska åsikter.

De unga mötesplatserna är relativt skyddade eftersom deras aktiviteter äger rum på hemliga platser. De har därför inga egna lokaler som kan utsättas för klotter eller skadegörelse. Men verksamheterna gör också aktiviteter på andra platser, exempelvis på stan och de åker kollektivt tillsammans. Vid de tillfällena är det vanligt att folk tittar, kastar blickar, fäller kommentarer och spottar efter deltagarna. Personalen beskriver också utsattheten de som medarbetare erfar. De samarbetar ofta med skolor i områdena och i de sammanhangen förekommer det ofta att eleverna uttrycker sig hatiskt och hotfullt när de förstår vilka verksamheter de representerar. De kan prata nedsättande om de särskilda unga mötesplatserna, skrika och spotta på personalen. Det har till och med förekommit att möbler har kastats.

De verksamheter som inte är särskilt riktade till hbtqi-personer men har vissa aktiviteter som framför allt vänder sig till den målgruppen, har inte lika stora erfarenheter av hat och hot som Regnbågshuset och de unga mötesplatserna vittnar om. Flera av dem kan ändå beskriva händelser som uppfattas som hatiska och hotfulla.

Verket beskriver att en hissad regnbågsflagga togs ner och brändes. Medarbetarna vittnar också om att det förekommit hotfullt klotter i anslutning till verksamheten. Transpersoner som deltar i aktiviteter har uttryckt att det känns otryggt att ta sig till och från lokalen när det är fotbollsmatcher på Ullevi och stora grupper av fotbollssupportrar befinner sig i området och går av och på vid samma spårvagnshållplats.

Hälsoteket berättar om incidenter där en grupp tonårskillar tagit sig in i lokalen vid tillfällen när träningen för transpersoner ägt rum i anslutning till en gymnasieskola. Elever på skolan har också tagit ner regnbågsflaggan och kastat den i buskarna.

Kulturhuset Kåken uppger att det händer några gånger per år att besökare beter sig hotfullt, men att handlingarna ofta är subtila och att det kan finnas en osäkerhet i om det är ett uttryck för hat. Hösten 2025 ställde ett par besökare på

biblioteket frågor om hbtqi samtidigt som de smygfilmade personalen när de svarade. Filmen publicerades sedan på YouTube. En regnbågsflagga har försvunnit. Personal berättar att det även har förekommit klistermärken runt regnbågshyllan där en kristen förening var avsändare. Affischer om queer-arrangemang har blivit nedklottrade ett antal tillfällen. Tidigare hade Kåken en queer-bokcirkel för unga (den äger rum på annan plats idag). NMR förvanskade affischen för eventet och lade upp en bild på internet där tid och plats framgick. Därefter slutade Kåken att öppet informera om när och var bokcirkeln skulle äga rum.

Enligt Stadsbiblioteket är det väldigt sällan det rör sig om tydliga hot. Både de och Kåken tar dock emot aggressiva brev, mejl och lappar i förslagslådor som ifrågasätter regnbågsflaggor och arrangemang med hbtqi-inriktning. De avstår ibland från att marknadsföra vissa program i sociala medier för att slippa få hatiska kommentarer. Detta delar de med de intervjuade mötesplatserna som också är restriktiva med marknadsföring av aktiviteter och arrangemang.

De öppna förskolorna är de enda av de intervjuade verksamheterna som verkar ha varit i stort sett förskonade från hat och hot. Personalen kan erinra sig några hatiska kommentarer i besöksenkäter i samband med att regnbågstiderna startade för några år sedan, men därefter har varken verksamheterna eller deras besökare utsatts. Den ena förskolan låser dörren under regnbågstiderna så de har koll på vilka som släpps in. Den andra förskolan har alltid dörren låst eftersom det behövs i just de lokalerna av andra skäl. De besökande föräldrarna har aldrig uppgett att de känner sig otrygga i anslutning till lokalerna eller på väg dit eller därifrån.

Flera av verksamheterna som inte vänder sig enbart till hbtqi-personer utan till allmänheten, beskriver hur besökare och deltagare i verksamheterna kan ha frågor och synpunkter gällande regnbågsflaggor i lokalerna och komma med kritiska kommentarer kring att det finns regnbågshylla på biblioteket. En del framför att de anser det olämpligt med hbtqi-tema i samband med aktiviteter för barn medan andra öppet kan visa sitt missnöje med till exempel transpersoner genom att slänga ur sig kommentarer, sucka eller kasta blickar. Personalen identifierar inte alltid företeelserna som hat och de upplevs oftast inte som hotfulla, men det öppna missnöjet skapar en olustig stämning. Samtidigt kan det skapa en möjlighet för medarbetarna att bemöta den missnöjda besökaren, att informera och förklara vad regnbågsflaggan står för och att ha ett samtal kring mänskliga rättigheter.

### 4.6.2 Förebyggande arbete för att motverka hat och hot

Regnbågshuset följer noggrant rutiner för att säkerställa trygghet och säkerhet för deltagarna. Alla arrangörer behöver göra en riskanalys inför ett evenemang eller en aktivitet. Utifrån den värderar Regnbågshusets personal identifierade risker och om föreslagna åtgärder är adekvata utifrån de risker som beskrivs. Ofta medför riskanalyserna att aktiviteterna inte marknadsförs eftersom hot på sociala medier är vanligt i samband med marknadsföring av event. Alla som besöker Regnbågshuset behöver ringa på både porten till byggnaden och dörren

in till lokalen. Porttelefonen har både talfunktion och kamera, vilket gör det möjligt för stadens personal och för arrangörerna att kontrollera vilka de släpper in. Vid särskilda evenemang involverar Regnbågshuset polisen. De har också en fungerande dialog med fastighetsägaren. Andra säkerhetsåtgärder kan vara att följa besökare till och från lokalen om det finns behov av det. Alla incidenter som sker i form av skadegörelse, klotter eller hot polisanmäls. Personer som uttrycker hat inom verksamheten kan stängas av.

Även de unga mötesplatserna har ett genomgående säkerhetstänk. Att verksamheten bedrivs på hemliga och olika platser från gång till gång, är i sig förebyggande insatser för att motverka hat och hot riktat mot verksamheterna och deltagarna. En riskbedömning görs alltid inför en aktivitet och de arbetar löpande med omvärldsbevakning, bland annat genom att fånga in hot och kommentarer på sociala medier. Innan en ny ungdom kommer till mötesplatsen har personalen kontakt med ungdomen för att prata om hur dennes säkerhetssituation ser ut. En del ungdomar kan vara utsatta för hedersrelaterat förtryck eller av andra skäl ha behov av att dölja sin identitet för anhöriga eller omgivningen. Deltagarna består både av ungdomar som lever öppet och ungdomar som behöver skyddas. Det är en utmaning i sig och ungdomarna behöver förstå riskerna med att avslöja för andra var aktiviteterna äger rum. För att förebygga det hat personalen mötts av i vissa skolor, finns det skolor som de inte längre samarbetar med, då det inte går att garantera säkerheten. På andra skolor är de alltid två, antingen från mötesplatsen eller tillsammans med personal från skolan. De tänker också igenom hur de placerar sig i rummet vid misstanke om att elever kan bli våldsamma. Mötesplatserna har sällan behövt polisanmäla incidenter men beskriver osäkerheten som uppstår när de befinner sig på skolorna och eleverna ibland blir våldsamma. Då förväntar de sig att skolan gör en polisanmälan, men de är osäkra på ifall det faktiskt sker.

Även de andra verksamheterna som stadsledningskontoret intervjuat arbetar förebyggande för att motverka hat och hot på olika sätt. De gör säkerhetsbedömningar tillsammans med säkerhetsansvarig på förvaltningen inför publika arrangemang, till exempel under West Pride-festivalen. Förvaltningarna har också rutiner för hantering av hot- och våldssituationer.

De öppna förskolorna har låsta dörrar, i och för sig av flera anledningar, men det är också ett sätt att ha kontroll över vilka besökare som släpps in. Biblioteken och kulturhusen men också en av de intervjuade mötesplatserna undviker att marknadsföra vissa arrangemang med hbtqi-tema för att det inte ska uppmärksammas och spridas av motståndare. Hälsotekets träning för transpersoner äger rum på olika platser som meddelas deltagarna via sms för att skapa trygga träningstillfällen. De öppna förskolorna annonserar i sociala medier men har tagit bort kommentarsfunktionen vilket gäller alla deras inlägg och inte enbart de som rör regnbågstiderna.

Medarbetare inom bibliotek och kulturhus har genomgått säkerhetsutbildning och har regelbundna dialoger på APT om hur de ska kunna hantera olika scenarier, inte enbart utifrån hat och hot mot hbtqi-personer. De har rutiner för hur de ska agera om något händer och gör säkerhetsbedömningar inför program där de ser risker för att det kan uppstå otrygga situationer. Vid evenemang

försöker personalen ha koll på stämningen i lokalen och vilka som kommer in. De informerar om att ingen får lov att filma. Om någon gör det ändå har de fog för att avvisa dem. Kulturförvaltningen har avtal med ett vaktbolag som ronderar vid arrangemang, både i början av programmet och i slutet. Personalen kan också tillkalla ordningsvakter vid behov. Både biblioteksersonalen och hälsoutvecklarna på Hälsoteket bär larm.

Verket Unga gör säkerhetsbedömningar inför alla event. De har sin verksamhet i ett hus som även kan rymma andra aktiviteter men har möjlighet att boka hela huset vid tillfällen där de bedömer att de behöver skapa extra trygghet för deltagarna. De kan också tillkalla vaktbolag vid behov men problematiserar också att alla hbtqi-personer inte känner sig trygga med ordningsvakter. Därför tar både denna och andra mötesplatser in vakter som de har erfarenhet av och vet fungerar bra ihop med deltagarna. För ett antal år sedan förekom det ordningsvakter som hade ett dåligt bemötande gentemot en grupp ungdomar som deltog i en aktivitet. Därefter var verksamheten tydlig gentemot vaktbolaget med vilka de vill ha och vilka de inte vill ha. Incidenten rapporterades också till de som ansvarar för upphandlingen inom förvaltningen.

### 4.6.3 Verksamheternas synpunkter på hur Göteborgs Stad kan motverka hat och hot

Vid intervjuerna med verksamheterna ställde stadsledningskontoret frågan om vad de såg att staden skulle kunna göra mer för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. Samtliga intervjuade tryckte på vikten av utbildning och samtal på arbetsplatserna. Utbildning i mänskliga rättigheter, bemötande och värdegrunder behöver ingå för alla medarbetare inom alla verksamheter. Kunskap och kompetens behöver stärkas och utvecklas, inte bara specifikt kring hat och hot mot hbtqi-personer, utan generellt kring flera minoritetsgrupper. De intervjuade verksamheterna pekade också på behovet av att tidigt förebygga hat och hot genom att satsa på utbildningsinsatser och värdegrundsarbete i alla skolor.

Många företeelser som beskrivits, såsom kommentarer, suckar och blickar, kommer inte bara från allmänheten på offentliga platser utan förekommer också från medarbetare i Göteborgs Stad. De uppfattas sällan som hotfulla och inte alltid som hatiska, men även lite mer ”oskyldiga” uttalanden riskerar att spä på förekomsten av hat gentemot hbtqi-personer såväl som andra minoriteter. Flera efterfrågade att cheferna tar ett större ansvar gällande bemötandet mot deltagare i stadens verksamheter men också medarbetare emellan. Det aktiva arbetet kring hbtqi-frågor vilar ofta på en eldsjäl eller någon som är lite extra intresserad i arbetsgruppen eller på avdelningen. Flera av de intervjuade beskrev situationer i stadens verksamheter där medarbetare blir ifrågasatta av sina kollegor och ibland också av chefer när de exempelvis vill sätta upp regnbågsflaggor. Det framkom önskemål om att utbildningar om hbtqi som ofta är frivilliga, blir obligatoriska för chefer och medarbetare. Även chefernas ansvar vid rekryteringar nämndes, där de intervjuade beskrev en problematik med medarbetare som får anställning i Göteborgs Stad men inte agerar i enlighet med stadens värdegrund och förhållningssätt.

Ytterligare en synpunkt lyftes från flera av de intervjuade verksamheterna: att Göteborgs Stad tydligare synliggör för både medarbetare och göteborgare att staden står upp för mänskliga rättigheter året om – inte bara under Pride-veckan. Några pekade också på möjligheterna att samverka med civilsamhället, till exempel lokalt i områden, för att stärka det gemensamma arbetet med att motverka hat och hot, både mot hbtqi-personer och mot andra minoritetsgrupper.

# 5 Sammanfattande analys

Sammantaget visar underlaget att hot och hat mot hbtqi-personer i Göteborg har ökat under de senaste åren. Bilden bekräftas genom dialoger med hbtqi-personer och civilsamhällesaktörer, men också genom rapporter, forskning, statistik och erfarenheter från verksamheter med kunskap om målgruppen. Många kopplar utvecklingen till en växande samhällelig polarisering, där internationella strömningar och debatter – inte minst från USA och Storbritannien – påverkar även det lokala klimatet. Samtidigt framträder en motsägelsefull utveckling: parallellt med att rättigheter och möjligheter för hbtqi-personer har stärkts upplevs också intoleransen mot personer som bryter mot normer kring kön och sexualitet ha ökat.

Hbtqi-personers situation behöver förstås i relation till minoritetspositionen i samhället. I likhet med andra minoritetsgrupper är hbtqi-personer beroende av majoritetssamhällets acceptans, vilket gör gruppen särskilt sårbar för samhällsförändringar och hbtqi-fientliga strömningar. Under framtagandet av rapporten lyfte ett flertal företrädare för hbtqi-communityt återkommande nödvändigheten av tydliga och synliga ställningstaganden från stadens sida i frågor som rör mänskliga rättigheter, likabehandling och utsattheten för hat och hot. Det kan handla om att stadens verksamheter flaggar med regnbågsflaggor även då de väcker reaktioner, att det självklart markeras mot homofoba och transfobiska kommentarer och att det finns kunskap om hbtqi-personers utsatthet för hat och hot.

Flera beskrivningar placerar dagens situation i en historisk kontext präglad av Göteborg som arbetarstad med starka maskulinitetsnormer. Erfarenheter från 1990-talet återkommer ofta som referenspunkt, samtidigt som många menar att normer och strukturer lever kvar än i dag. Samtidigt betonas att hbtqi-communityt är mångfacetterat och att erfarenheter av utsatthet skiljer sig åt beroende på identitet, livssituation och möjlighet att “passera” som heterosexuell eller cis-person. Möjligheten att inte uppfattas som normbrytande framstår genomgående som en central skyddsfaktor.

Även om alla grupper inom communityt kan utsättas lyfts transpersoner, icke-binära personer och män med feminina uttryck återkommande fram som särskilt sårbara. Också personer som offentligt företräder communityt, bryter mot hedersnormer eller lever med flera samtidiga utsattheter beskrivs som särskilt drabbade. Här återkommer exempelvis erfarenheter från rasifierade och asylsökande hbtqi-personer, där både homo- och transfobi samt rasism

samverkar. Flera aktörer lyfter även att yngre hbtqi-personer ofta är mer utsatta än äldre, inte minst i skolmiljöer.

Skolan framträder genomgående som en särskilt utsatt miljö för unga hbtqi-personer. Detta sätts också i relation till nationella utvecklingstendenser. Flera rapporter, bland annat från Forum för levande historia, pekar på ett trendbrott vad gäller ungas attityder till hbtqi-personer, där intoleranta och negativa uppfattningar i vissa grupper ökar. Samtidigt har allt fler hbtqi-fientliga incidenter uppmärksammats runtom i Sverige under senare år, såsom brända regnbågsflaggor, hatiska klistermärken och trakasserier riktade mot hbtqi-evenemang och mötesplatser.

Underlaget rymmer exempel på grovt våld och allvarliga hot, men framför allt framträder en bild av en kontinuerlig vardagsutsatthet. Kommentarer, blickar, glåpord, trakasserier, knuffar och skadegörelse beskrivs som återkommande inslag i vardagen. Denna ständiga exponering skapar minoritetsstress och leder till medvetna och omedvetna strategier för att undvika risker, såsom att inte visa ömhet offentligt, anpassa klädsel eller undvika samtalsämnen som kan avslöja den egna identiteten. Flera beskriver hur denna försiktighet blivit så normaliserad att den sker utan aktiv eftertanke.

Digitala plattformar beskrivs som centrala arenor för spridning av hot, hat och trakasserier. Det digitala klimatet upplevs bidra till en normalisering av aggressivitet och intolerans, och flera föreningar vittnar om organiserade kampanjer riktade mot verksamheter och företrädare. Samtidigt framkommer att personer som inte är aktiva på nätet, framför allt vissa äldre, i mindre grad upplever att utsattheten har ökat.

De som utsätter beskrivs finnas i stora delar av samhället, men män – ofta yngre och i grupp – återkommer som de mest frekvent beskrivna utövarna. Även personer i konservativa och religiösa miljöer nämns, liksom landsmän både i Göteborg och i ursprungsländer för personer med migrationsbakgrund. Flera skiljer samtidigt mellan ett mer allmänt och vardagligt hat, som upplevs finnas brett i samhället, och det organiserade hatet, som framför allt kopplas till högerextrema miljöer och nätverk. I detta sammanhang nämns även offentliga personer, debattörer och alternativmedier som viktiga budbärare och förstärkare av hatretorik.

Utsattheten beskrivs förekomma i hela staden och i många olika typer av miljöer – från kollektivtrafik, skolor och offentliga platser till hbtqi-evenemang, religiösa sammanhang och det egna bostadsområdet. Flera föreningar och verksamheter beskriver också hotbilden som demokratihotande. Några har valt att avstå från egna lokaler eller offentliga aktiviteter på grund av säkerhetsrisker, medan andra beskriver omfattande säkerhetsrutiner som en nödvändig del av verksamheten. Personer som syns offentligt som företrädare för communityt framstår som särskilt utsatta.

I underlaget knyts hot och hat mot hbtqi-personer också till frågor om otillåten påverkan och offentligt anställdas utsatthet. Flera beskriver hur hotbilden riskerar att begränsa människors möjlighet att delta i samhällslivet, uttrycka sina

åsikter och organisera sig offentligt. Den demokratihotande brottsligheten beskrivs därmed inte enbart påverka enskilda individer och organisationer, utan även allas möjlighet till demokratiskt deltagande och ett öppet offentligt samtal.

En återkommande iakttagelse är den låga tilliten till polis och andra samhällsinstitutioner. Få uppger att de polisanmäler händelser, och många beskriver i stället hur stöd och trygghet främst söks inom communityt självt. Samtidigt lyfts även spänningar inom communityt och i relation till tidigare allierade, inte minst kring transfrågor. Flera beskriver en växande förekomst av transfobiska uttryck, både i digitala miljöer och i delar av samhällsdebatten, vilket bidrar till upplevelser av splittring och internaliserad utsatthet även inom hbtqi-rörelsen.

# 6 Ordlista

**Hbtqi** är en förkortning för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner och är det begrepp som Göteborgs Stad, i likhet med nationella styrdokument på området, använder sedan 2021.
Tidigare användes hbt och hbtq men i takt med att nya identiteter synliggjorts har bokstäver tillkommit. Ibland används även ett + efter hbtqi. Detta för att inkludera mångfalden av olika sätt att definiera sig på bland personer som bryter mot normer kring sexualitet och könsidentitet/könsuttryck. Olika förkortningar kan förekomma i rapporten - beroende på källa.

**Allierad** - En person som själv inte nödvändigtvis tillhör en minoritetsgrupp, men som aktivt stöttar och arbetar för gruppens rättigheter och mot diskriminering.

**Bisexualitet** - Förmåga att bli förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer av fler än ett kön. Många bisexuella beskriver också sin sexualitet som en attraktion oavsett kön.

**Cisperson** - En person vars könsidentitet stämmer överens med det kön som registrerades vid födseln. Cis är latin och betyder ”på den här sidan om” och innebär att ens juridiska kön, biologiska kön och könsidentitet är av samma slag. Begreppet används som motsats till transperson.

**Community** - En gemenskap eller ett nätverk av människor som delar erfarenheter, identitet eller intressen. Inom hbtqi-sammanhang syftar community ofta på den gemenskap som hbtqi-personer skapar för stöd, tillhörighet och organisering.

**Heteronormen** - Ett förgivettagande om att alla är heterosexuella och att heterosexualitet är det naturliga och önskvärda. Heteronormen innefattar även föreställningen att det bara finns två kön (tvåkönsnormen), att alla är cispersoner och att bara kvinnor och män kan bli kära i varandra.

**Heterosexualitet** - Förmåga att bli förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer av ett annat kön.

**Homosexualitet** - Förmåga att bli förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer av samma kön.

**Intersektionalitet** - Ett analytiskt begrepp som används för att synliggöra hur olika maktordningar samverkar och hur det kan finnas olika lager av utsattheter. Används vanligtvis i Sverige för att utifrån samspelet mellan diskrimineringslagens sju grunder studera hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls.

**Intersexperson** - Person med ett medfött tillstånd i vilket könskromosomerna eller könsorganens utveckling är atypiska.

**Kön** - Med kön avses ofta biologiskt och juridiskt kön. I Sverige finns två juridiska kön.

**Könsidentitet** - En persons självupplevda och självidentifierade kön. Det är alltid individen själv som avgör sin könsidentitet.

**Könsuttryck** - Hur en person uttrycker sitt kön, exempelvis genom kläder, frisyr, kroppsspråk, namn eller röst.

**Majoritetssamhälle** - Ett samhälle där en majoritetsgrupp har en dominerande ställning och störst inflytande över exempelvis samhällsliv, normer och kultur.

**Minoritet och minoritetsgrupp** - En minoritet är i grunden en grupp människor som är färre till antalet än majoriteten i ett samhälle. Ordet ”minoritet” eller “minoritetsgrupp” används ofta för grupper som på grund av sin identitet eller grupptillhörighet, riskerar att utsättas för stereotypisering, exkludering och/eller diskriminering. I Sverige omfattar begreppet “minoritet” också de fem nationella minoriteterna; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar vilkas rättigheter regleras i särskild lagstiftning.

**Minoritetsstress** - En särskild sorts stress som drabbar personer som tillhör en minoritetsgrupp. Den kan till exempel visa sig som en konstant känsla av att behöva vara på sin vakt, oro för diskriminering, eller rädsla för att utsättas för hot, hat och kränkningar.

**Normkritik** - Är ett ifrågasättande av föreställningar om vad som anses vara normalt respektive avvikande. Normkritiken används för att synliggöra exkluderande och diskriminerande strukturer. Fokus riktas mot det som uppfattas som ”normalt” i stället för mot dem som bryter mot normen.

**Normmedvetenhet** - Ett arbetssätt som bygger på normkritik och innebär att vara medveten om hur normer påverkar människor, verksamheter och beslut.

**Pansexualitet** - Förmåga att bli förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer oavsett kön.

**Passera** - Att av andra bli uppfattad som det kön eller den identitet som överensstämmer med samhällets normer, utan att ens transbakgrund eller andra normbrytande egenskaper märks. Begreppet används främst om transpersoner men kan även användas i andra sammanhang.

**Queer** - Ett brett begrepp som kan betyda olika saker men som i grunden innebär ett ifrågasättande av normer kring kön och sexualitet, särskilt heteronormen. För många är queer en identitet, medan andra använder begreppet för att beskriva ett normkritiskt förhållningssätt eller en önskan att inte definiera sin könsidentitet eller sexualitet.

**Transperson** - Ett paraplybegrepp för personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck inte överensstämmer med det kön som registrerades vid födseln. Exempel på undergrupper är transsexuella (medicinsk diagnos), transvestiter (personer som mer eller mindre ofta använder ett annat köns könsuttryck som kläder, kroppsspråk, röstläge eller andra attribut), intergender (personer som identifierar sig bortom könskategorierna man och kvinna) icke-binär (personer som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna och man.

# 7 Referenser


Aftonbladet Debatt, Ulf Kristersson, Gunnar Strömmer och Camilla Waltersson Grönvall, *Tre förslag - så ser vi över könstillhörighetslagen*, (13 januari 2026)

Antidiskrimineringsbyrån Väst, *Hbtqi+personers livsvillkor i Göteborg 2021* (2022). (Rapport framtagen på uppdrag av Göteborgs Stad)

Brottsförebyggande rådet (Brå), *Otillåten påverkan från kriminella och extremistiska grupperingar: Påverkansförsök mot förtroendevalda och kommunal förvaltning*. Rapport 2025:4 (2025).

Brottsförebyggande rådet (Brå), Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott. Rapport 2024:13 (2024).

Brottsförebyggande rådet (Brå), Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott 2024:13 (2024)

Brottsförebyggande rådet (Brå), *Polisanmälda hatbrott 2022: En sammanställning av de ärenden som hatbrottsmarkerats av polisen*. Rapport 2023:16 (2023).

Brottsförebyggande rådet (Brå), Polisanmälda hatbrott 2024. Rapport 2025:19 (2025)

Brottsoffermyndigheten (BrOM), Samhällets samlade stöd till brottsoffer (2024)

EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA), *EU LGBTIQ Survey III: LGBTIQ Equality at a Crossroads – Progress and Challenges. Country Data – Sweden* (2024)

EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA), *LGBTIQ Survey II* (2019). Undersökningen ingår i rapporten FRA, *A Long Way to Go for LGBTI Equality* (2020).

EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA), *LGBTIQ Survey III* (2023). Undersökningen ingår i rapporten: FRA, *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges* (2024),

Europeiska unionen, Your Europe, Registrerat partnerskap: erkännande i olika EU-länder (2026). (Webbsida, senast kontrollerad den 5 februari 2026)

Folkhälsomyndigheten, *Hälsa och livsvillkor bland äldre hbtq-personer: En kartläggande litteraturöversikt av svensk forskning* 2012–2022 (2024).

Folkhälsomyndigheten, *Om hälsan bland hbtqi-personer* (2025). (Webbsida uppdaterad 15 december 2025)

Forum för levande historia, *Unga tycker om andra – en studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet* (2026). Rapportförfattare: Oscar Österberg,

Göteborgs Stad, *Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om. Rapport om unga hbtqi-personers villkor i skolan* (2022).

Göteborgs Stad, Stadsledningskontoret, *Fördjupad lägesbild - hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg* (2024).

Göteborgs Stad, *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Samtal om HBT-personers livssituation i Göteborg* (2006).

Göteborgs Stad, *Är Göteborg en stad att leva, älska och verka i för alla? Del 2: Transpersoners livssituation i Göteborg* (2008).

Göteborgs-Posten, ”*Unga män mest negativa till hbtqi-undervisning i skolan*”. (16 januari 2026).

ILGA-Europe, *Rainbow Map 2025* (publicerad 14 maj 2025).

ILGA-Europe, *Rainbow Map 2026* (publicerad 12 maj 2026).

Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), *Report of the Independent Expert on Protection against Violence and Discrimination Based on Sexual Orientation and Gender Identity* (2024).

Lindholm, Margareta & Nilsson, Arne *En annan stad: Kvinnligt och manligt homoliv 1950–1980*. Stockholm: Alfabeta/Anamma (2002).

Mitt i, *Utredning nedlagd efter aktion mot regnbågskafé* (10 april 2026).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), *Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället* (2022).

Nilsson, Arne *”Såna” på Amerikabåtarna: De svenska Amerikabåtarna som manliga homomiljöer*. Stockholm: Normal (2006).

Nilsson, Arne *Såna & riktiga karlar: Om manlig homosexualitet i Göteborg decennierna kring andra världskriget*. Göteborg: Anamma. (1998).

Palm, Veronica, *Hakkors utanför museet: DIK-medlemmar om hat och hot på jobbet*
DIK rapport 2023:2 (2023).

Parliament of Uganda, Anti-Homosexuality Act, sections 2,6,7 (2023).

Regeringskansliet, *Stolt och trygg: Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter* (Arbetsmarknadsdepartementet, 2025).

RFSL Stockholm, *Kraftfullt fördömande av hatbrott mot Regnbågsdalen* (9 april 2026).

RFSL, *Summering av enkäten Hbtqi och trygghet* (2024). (Befolkningsundersökningen genomfördes av Demoskop).

RFSL, *Trygghetsrapport 2026: 20 frågor och påståenden till hbtqi-personer om deras trygghet* (2026). (Befolkningsundersökningen genomfördes av Demoskop).

Russian Federation, *Federal Law No. 135-FZ of 2013*, 29 juni 2013 (rysk lagstiftning hämtad från UNHCR:s databas Refworld)

SOM-institutet, Göteborgs universitet, *Trygghet i Göteborg* SOM-rapport nr 2026:31 (2026). Rapportförfattare: Andersson, Cornelia

Stiftelsen Expo, *Naziterrorn mot homosexuella: 5 mord sedan 1984*, Expo, nr 4–5 (1997).

Stiftelsen Expo, *Svensk rasideologisk miljö 2025: Så förnyar den nya generationen*
*en stagnerad extremhöger* (2026). Redaktör: Daniel Poohl.

Sveriges Radio, *Kulturnytt*, radioinslag om otillbörlig påverkan på svenska bibliotek (mars 2026)

SVT Nyheter, *NMR bakom falsa RFSL-affischer* (6 augusti 2025),

TCO, *Hatad och hotad i demokratins tjänst III* (2025). Länk: Hatad och hotad i demokratins tjänst III.

The Guardian, *Hungarian police approve Budapest Pride despite previous ban* (29 maj
2026). Stadsledningskontorets kommentar: Efter regeringsskiftet i maj 2026 meddelade den ungerska polisen att Budapest Pride skulle tillåtas, vilket kan tyda på en förändrad hållning till hbtqi-personers rättigheter i landet.

TGEU, *Trans Murder Monitoring 2025 reveals new trend in anti-trans violence: Systematic targeting of activists and movement leaders.* (2025). Publicerad 12 november 2025. Länk: Trans Murder Monitoring 2025

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), *På andra sidan skärmen – Hbtqi-fientlighet i*
*digitala miljöer i Sverige,* FOI-2025-20014 (2026).

TV4 Nyheterna, *Falska RFSL-affischer sprids under Pride: Fruktansvärt – tar avstånd* (2 augusti 2025).

UK Supreme Court, *For Women Scotland Ltd v The Scottish Ministers* [2025] UKSC 16, (dom avkunnades den 16 april 2025)